

ՐԱՅԵՒԱՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$5.00

Published by H. K. Krikorian, 207 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1879

Vol. VIII, No. 2, January 9, 1926

Հիւտ 8, Նօ 2, Յունվար 9, 1926

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՀԱՅԱԹ ՊԵՐԷՔԷԹ ՄԻ, ՊԷԼԱՐ ՄԸ

Ատէմէր պուլունտուզարը ահալա կէօ-
րէ հայաթը եա պիր պէրէքէթ եա պիր պէլա
սայըյորլար: Միւսախտ պիր մուհիթ իշինտէ
իսթէտիքէրինի էլէ կէշերիւրէր վէ մէսուտ
վազթլար իմրար էտէրլէրտէ, հայաթը պիր պէ-
րէքէթ սայըպ անըն ուզամասընը թալէպ էտէր-
լէր: Եօզ էկէր միւզայազա վէ քէտէր եազալա-
րընտան թուլթար վէ հէր նէրէյէ էլլէրինի ու-
զաթալար օրատան պօշ չըզարլարսա, օ զէ-
ման հայաթը պիր պէլա սայարլար վէ միւմքին
մէրթէպէ թէզիլէ պու մէշազգաթլարըն սօնու
կէլին տէյու Փէրեատ էտէրլէր, էվլէլէրլէր
հայաթ եաշամաղը տէյէր տէյու տիւշիւնիւր-
լէր, սօնրաքիլէր իսէ հայաթ եաշամաղը տէյ-
մէզ գարարընա կէլիւրլէր:

Հայաթա փարլազ թարաֆտան պազանլար
պիւթիւն քեաինաթըն պիր սէպէպ ի էվլէլի
պուլունտուզունա գաիլ օլուպ, անըն տա հէր
չէյի էյի եափաճաղընա էմին օլտուզլարընտան
պիլ ճիւմէ մէվճուտաթըն էյի օլտուզունը վէ
պիզէ գարանլըզ վէ շէրր կիպի կէօրիւնէնլէ-
րինտէ հագիզաթ ը հալտա իսայր օլտուզընը
իտտիա էտէրլէր: Կէօլկէ նուրուն կիւզէլլիյինի
արթըրտըզ կիպի, քէտէր տէնիլէնլէրտէ սօ-
նու սօնունտա պիր սաատէթ թէշքիլ էտէճէյինի
զանն էտէրլէր:

Հայաթըն գարանլըզ թարաֆընը կէօրէն-
լէր իսէ, հէր թարաֆտա չապա, հէր եէրտէ միւ
ճահատէ, հէր աւորմ պաշընտա պիր մէյուսի-

յէթ կէօրէրէք, մէվճուտաթըն պիր զայէյէ
տօղրու չապալաւըզընը լաքին պիր մէնզիլէ
եէթիւմէտիյինի զիքր իլէ հիշ պիր մէվճուտըն
քեամիլ պիր մազսէտէ նաիլ օլմատըզընտան
պիւթիւն մէվճուտաթըն անճազ պիր պէլա օլ-
տուզունը իտտիա էտէրլէր:

Պու խոսուստա տօղրու պիր թէսավլուր
թէշքիլ էտէպիւմէք իշին պիւթիւն թապիւթը
կէօզ էօնիւնէ ալմամըզ լազըմ տըր: Օրատա
պիր ճանսըզ, հիսսիզ մատտի մէվճուտաթ
վար, եանի սու, հալա, գայալար, մատէնլէր
վէ սաիրէ, պիր տէ ճանլը մախլուզաթ վար,
քի պիլիւրլէր վէ հիսս էտէրլէր, եանի հայվա-
նաթ ալէմի: Պունլարտան մատա պիր տէ շախ-
սիյէթէ մալիք ինսանլար վար տըր: Կէրէք Քի-
թապ ը Մուգատտէստէ պուլունան խիլզաթ
թարիֆինտէ, կէրէք գայալարտա գայտ օլուն-
մուշ օլան էվօլիւշըն թարիխինտէ պու վարլըզ-
լարըն մէյտանա կէլմէսի շու սըրա իլէ օլմուշ
տըր, եանի էվլէլա ճանսըզ վէ հիսսիզ ունսըր
լար, սօնրա ճանլը վէ հիսսիլի հայվանլար վէ էն
սօնրա շախսիյէթլի աւտէմ: Պու իսէ փէք թա-
պիլ տիր, չիւնքի հայվանաթ սու վէ թօփրազ-
տան եիւքսէք վէ աւտէմ ճիւմէսինտէն եիւքսէք
վարլըզլար տըրլար:

Պու իւշ սընֆ մախլուզաթըն թապիւթտա
վուզու պուլան թէպէտտիւլաթտան թէէսիւր-
լէնմէլէրի տէ պու տէրէճէլէրինէ միւթէնասըպ
տըր: Րիւզկեար, ֆուրթունա, զէլլէլէ, հէրա-
րէթ, եըլտըրըմ վէ սաիրէ ճանսըզ անասըրը
սարսար, պիր եէրտէն պիր եէրէ նազլ էտէր,
ամմա անլէր թէէսիւրլէնմէլլէր: Լաքին պու կի-
պի թէպէտտիւլաթ հայվանաթա քէտէր վէրիւր,

հաթթա էօլտիւրիւր վէ թէլէֆ էտէր:

Թապիւթըն պու թէպէտտիւրաթ երւզիւն-
տէն ատէմին զայաթը վէ քէտէրի հայվանլա-
րընքինտէն տահա չօգ օլուր: Մէսէլա պիր զէլ-
զէլէ օլսա, զայալար անճադ եէրլէրինի տէյի-
շիր, պէլքի տէ փարչալանըրլար, լաքին պիր
չէյ տույմաղլար: Հայվանլար պիր զաչ տազի-
գէ էզիյէթ չէքիս սօնրա էօլիւրլէր, լաքին ա-
տէմ հէմ էզիյէթ չէքէր, հէմ տէ սէնէլէր պէլքի
տէ տէհրլէրտէն պէրու պինա էթտիյի չէհրլէր
վէ մէտէնիյէթ զայ օլուր:

Պու Ֆարգ իսէ շունտան նէչէթ էտիյօր քի,
մէվճուտաթըն տէրէճէսի երւքսէլտիքճէ թէր-
քիպլէրի նազիքլէշիր, մէվճուտիյէթտէն տա-
հա զիյատէ թէլէզզիւզ էտէրլէր վէ օլ նիսպէթ-
տէ տէ թէհլիքէյէ մարուզ օլուրլար:

Ալէմտէ կէօրիւլէն քէտէրին պէօյիւբ պիր
զըսմը պու եօլտա թէֆսիր օլունուր, չէօյլէ քի
հայվանաթը էլէ ալըր իսէք անլէր շու թապիւ-
թըն հիսսիզ գուվլէթլէրի իչինտէ հաշաուդ-
լարընտան, վէ քէնտիլէրին մահտուտ գուվլէթ
լէրի պու հիսսիզ թապիւթըն ճիւճիւմլէրինէ
տայանամատըզլարընտան անըն երւզիւնտէն
զահմէթ վէ քէտէր չէքէրլէր, նիհայէթ տայա-
նամայարազ էօլիւրլէր: Հայաթը մախլուգա-
թըն մէվճուտիյէթինտէն մագսէտ ֆէրտլէրին
քէյֆ էթմէլէրի, ճինսլէրինի պազի սագլամա-
լարը վէ հայաթը երւքսէլթմէլէրի տիր: Իմտի
պու հայաթը հաշար իքէն անլէր պաղէն քէտէր
չէքէրլէրտէ պու սէպէպտէն հայաթ պիր պէլա՞
մը սայըլմալը եօգսա հագիզաթէն պիր պէրէ-
քէ՞թ մի տիր: Պիր ալուճ թօփրազ քէտէր չէք-
մէյէրէք պիր եէրտէ երւզ սէնէ տուրսա, լաքին
օլ թօփրազ պիր գուշ օլարազ սըճագտան եա
սօղուգտան թէէսիրլէնիպ պէս պիր կիւն հիսսի
օլարազ եաշար, էօթէր վէ սօնրա էօլիւրտէ
պունըն հանկիսի տահա կիւզէլ տիր: Հանկի՞-
սի պիր պէրէքէթ տիր: Քէզալիք պիւթիւն հայ-
վանաթ ալէմինի ալսան, օնլարըն ճէսէտլէրի-
նի թէշքիլ էտէն ունսուրլար պու տիւնեա երւ-
զիւնտէ աղըրսըզ, քէտէրսիզ վէ հիսսիզ օլարազ
թաշ, սու վէ կազ մագամընտա տէհրլէրճէ գալ
մըշ տըրլար, օ՞ մու պիր պէրէքէթ սայըլըր,
եօգսա անլէր ճանլանըպ հայվանլար մագամըն-
տա անճագ պիր զաչ սէնէ եաշարլար վէ թիւ-
րէրլէր վէ էօլիւրլէրտէ, օ՞ մու տահա պէօյիւբ
պիր պէրէքէթ սայըլըր:

Ատէմի ալալըմ: Պիր ատէմին ճէսէտինին

ղէրլէլէրինի թէշքիլ էտէն զարպօն, օքսիճէն
վէ սաիր անասըր պու տիւնեա երւզիւնտէ մի-
լիօնլարճա սէնէ էօթէ պէրի սիւրիւքլէնիպ
կիթմիշլէր տիր: Պու կիւն օ մատտէ զէրլէլէրի
պու ատէմին ճէսէտինտէ հայաթը՝ պիր զաթ
օլմուշ տըր: Պու զաթ հայաթըն քէյֆինի չը-
գարըլօր, սէվիպ սէվիլիյօր, պիլիյօր, տույու-
յօր: Իմտի պու զէրլէլէրին պիր միլիօն սէնէ-
լիք միւտտէթի մի եօգսա պու պիր զաչ սէնէ
լիք հայաթը՞ մը միւպարէք տիր: Պու հայաթ-
ըն ճէսէտ սըճագտան վէ սօղուգտան, բիւզիւեար
վէ տալլալարտան, միգրօպլարտան վէ ճըրմ-
լարտան միւթէէսսիր օլարազ քէտէր չէքէրտէ
պու ատէմին հայաթը երնէ պիր պէրէքէթ
տիր:

Փաղաթ պու հայաթլար եանի կէրէք հայ-
վանլարըն կէրէք ատէմլէրին հայաթլարը քէ-
տէրսիզ օլսա օլմա՞զ մը իտի: Լաքին տիգզաթ
էտիյօր մը յըզ քի, նիչէ քէտէրլէր հատու ը զա-
թընտա պիր պէրէքէթ տիր: Էլիմիզ եանտը-
ղընտա աճըշմասը, չէտիտ սօղուգտան ըհաթ-
սըզ օլմամըզ, խասթալըդտա սանճը վէ աղըր
հիսս էթմէմիզ պիղէ թէհլիքէյի խապէր վէրէն
սէտալար տըր: Հայաթը մուհաֆազա էթմէք
իչիւն պէքճիլէր տիրլէր: Շունը տա տէրխա-
թըր էտէլիմ քի էօլիւմ պիլէ հայաթըն պագա-
սընըն պէլի պիր շարթը տըր: Էօլիւմ իլէ ֆէրտ
զայ օլուր իսէ տէ ճինսին հայաթը արթար վէ
երւքսէլիր:

Վէլհասըլ, հայաթ կէրէք հայվանլարտա
կէրէք ինսանտա պիր պէրէքէթ տիր, վէ անըն
մարուզ պուլունտուղը քէտէրլէր անը պէլայա
թահվիլ էթմէղլէր: Պունըն իչիւն տիր քի ճիւմ-
լէ հաշայան մախլուգաթ սըզը սըզըլա հայա-
թա եափըլըրլար վէ գօլայ գօլայ օնտան վազ
կէշմէք իսթէմէղլէր: Վէ սէօղիւմիւզիւ իճմալ
էտէրէք տէրիզ քի, հայաթ՝ հայաթսըզըլը-
տան պէօյիւբ պիր պէրէքէթ տիր: Ալէլուճմա
քէտէր՝ պիր պէլա օլմագտան զիյատէ պիր պէ-
րէքէթ տիր:

Լաքին պու քէտէրլէր մէսէլէսինտէ պիղի
շաշըրտան պաշգա պիր ճիհէթ վար տըր քի ա-
նը տա միւթալէա էթմէմիզ լաղըմ տըր:

Ատէմլէրին էօմրիւնտէ էօյլէ քէտէրլէր վար
քի անլէր պաշգա ատէմլէրին հագզսըզ մուա-
մէլէսինին նէթիճէսի տիր: Պու նէվ քէտէրլէրի
պէրէքէթ թէսմիյէ էթմէք տօղրու օլմա՞ազ: Նի-
չէ քէտէրլէր տէ վար քի անլէրտէն ատէմլէր

պիր խայրը չըզարմայօր: Պուենլար տա պաղէն
օ գատար աղըր տըր քի անլէրէ տիւչար օլան-
լարա էօմր հարամ օլույօր, պիր պէլա օլու-
յօր:

Պու նէվ քէտէրլէրի կէլէճէք տէֆա միւ-
թալէա էտէլիմ:

Յ. Գ. Գ.

ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐ ՎԷ ՅԻՍՈՒՍ

Պու կիւնլէրտէ ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐԻՆ Րապպիլէրի
Յիսուս հազգընտա նէ տիւչիւնտիւքլէրինէ տա-
լի էֆքեարլարընը պէյան էթմէքտէ պուլունու-
յօրլար: Տէհրլէրտէն պէրու ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐ Յի-
սուսըն Մէսիհ օլմատըղընը իտտիա էթմէքլէ
պէրապէր, հաթթա անըն թարիխի պիր զաթ օլ-
տուղունը գապուլ էթմէյօրլար իտի: Պու կիւն-
լէրտէ պաղը ԵՆՀՈՒՏԻ մուալլիմլէր Յիսուսըն
էօմրիւնիւ թէֆթիլ էտիպ օ խուսուստա քի-
թապլար նէշըր էթմէքտէ պուլունմուշ տըրլար:
Անլէրտէն պաղըլարը Յիսուսըն էօմրիւնէ տա-
լի ինճիլլէրտէ գայտ օլունմուշ օլան միւճիղէ-
վի նազլիլէթլէրի ըէտտ էտէրէք, անըն թարի-
խի պիր զաթ օլտըղընը վէ պաղը մուհլիմ մէպ-
տէլէր վէ տինի պէօյիւք հազիգաթլար վաղ էթ
միշ օլան մէշհուր պիր ԵՆՀՈՒՏԻ մուալլիմ օլ-
տըղընը գապուլ էտիյօրլար: Պու սընֆ մուհար
րիլլէրին էֆքեարլընճա Յիսուսըն սալպ օլուն-
մասը ԵՆՀՈՒՏԻ միլլէթինին իշի օլմայըպ, ան-
ճազ օ վազթըն ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐԻ արասընտա պու-
լունան քիւշիւք լաքին թէէսիլլի պիր Փըրզա-
նըն թէշվիդիլլէ Րօմա հիւքիւմէթինին իշի ի-
տի:

1925 Դեկտ. 20, Կիրակի սապահընտա Նիւ
Եօրգուն էն մէշհուր ԵՆՀՈՒՏԻ վաղըլարընտան
Րապպի Սթիվըն Ուալզ ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐԻՆ ճէմիլէթ
էէրինտէ պէօյիւք պիր ճէմաաթ հուզուրունտա
«ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐ Յիսուս հազգընտա նէ տիւչիւ-
նիւրլէր», մատտէսի իւզէրինէ պիր վաղ վէր-
տի: Պու վաղընտա միւմարիլէյհ տախի Յիսու-
սըն թարիլի պիր զաթ օլտուղունը, հազիգի
պիր ԵՆՀՈՒՏԻ վէ պէօյիւք պիր մուալլիմ օլ-
տուղունը, Փազաթ էէնի պիր տին մէյտանա
կէթիլմէյիպ անճազ ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐԻՆ պաղը պէօ-
յիւք հազիգաթլարընը փէք միւհէսսիլ պիր սու-
րէթտէ վէ քէնտիսինէ մախսուս պիր ուսուլպ-

տա թէպլիլ էթմիշ օլտուղունը իյզահ՝ էտէ-
րէք, Յիսուսըն միւճիղէվի պիր զաթ եա Մէսիհ
եա Ալլահ օլմատըղընը, հաթթա պիր Քրիսթի-
ան օլմայըպ ԵՆՀՈՒՏԻ եաշտըղընը վէ ԵՆՀՈՒ-
տի էօլտիւլիւնիւ իտտիա էյլէմիշ տիր: Ջիւրա
Րապպի Ուալզըն էֆքեարլընճա Քրիսթիանլըզ
Պօղոսըն իհտաա էթտիլի պիր տին օլուպ, Յի-
սուսը՝ Մէսիհ վէ իլահի տէյու իլան էթմէք
սօնրատան Քրիսթիանլարըն իշի տիր: Րապպի
Ուալզ Յիսուսը ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐԻՆ պիր մուալլիմ
վէ միւրշիտ մազամընտա գապուլ էթմէլէրի վէ
Քրիսթիանլարըն տախի Յիսուսը ԵՆՀՈՒՏԻԼԵ-
րին անլատըղը մանատա պիր մուալլիմ վէ
միւրշիտ թանըմալարը վաճիպ իտիլինի թէէ-
քիտ էյլէմիշ տիր:

Պու վաղ իւզէրինէ պախպանդալիան ԵՆ-
հուտի Րապպիլէր արասընտա պիր հէյէճան
զուհուր էտիպ՝ Րապպի Ուալզը հերետիկոս տէ
յու իլան էյլէտիլէր: Վէ միւմարիլէյհ Պաղես-
տինտէքի ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐԻՆ իլահ ը հալը իշիւն
պէշ միլիօն տօլար թօփլայաճազ օլան պիր
ԵՆՀՈՒՏԻ ճէմիլէթին ըէիսի օլտուղու հալտա,
անըն պու ըիյասէթտէն իսթիֆա էթմէսինի
թալէպ էյլէտիլէր: Լաքին ազատալիան ԵՆՀՈՒ-
տիլէր անըն իսթիֆա էթմէմէսինի թալէպ է-
տիպ, անլէրտէն պիրիսի օլ ճէմիլէթէ եալընը
քէնտիսի 650,000 տօլար վէրէճէյիլի վատ էյ-
լէտի: Տիկէր ազատալիան Րապպիլէր տախի Յի-
սուս հազգընտա Րապպի Ուալզըն էֆքեարլը-
տա օլտուղլարընը պէյանլէ անըն իսթիֆասը-
նըն գապուլ օլունմամասընա իսրար էյլէտի-
լէր: Նիւ Հէյվըն Րապպիսի տէյօր «Պիզ իսթէ-
սէք իսթէմէսէք Յիսուս Քրիստոս ուսթատ պիր
մուալլիմ իտի վէ օ գատիմ փէյլամպէրլէրին
թալիմաթընը ալըպ էօյլէ պիր գուվէթ վէ
սիհրիլէթլէ թարիֆ էյլէտի քի անլէր հէր քէսէ
էէնի կէօրիւնտիւ»: Նիւարզ Րապպիսի տէմիշ
տիր. «Յիսուս ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐԻՆ էն նէճիպ առմ-
լէրինտէն պիրի տէյու գապուլ օլունմալը վէ
անըն թալիմաթը ԵՆՀՈՒՏԻԼԵՐԻՆ Շարաթ Մէք-
թէպլէրինտէ թալիմ էտիլմէլի տիր»: Փրօվի-
տէնս Րապպիսի տէմիշ տիր. «Յիսուս ԵՆՀՈՒ-
տիլիլին տիւնեայա պախշ էթտիլի ախլագի
պիր նուր տըր, Յիսուս պիրինճի տէրէճէտէն
տինի պիր տէհա (հանճար) տըր, վէ ինճիլլէր
պիզիմ թէնիմիզտէն վէ գանըմըզտան օլա քիմ-
սէլէրին էսէրի տիր:»

Մալիմ օլտուղու իւզրէ Ամէրիգա ԵՆՀՈՒ-

տիւնի արասընտա պիր ազատակամ ֆերդա մէյտանա կէլմիշ օլուպ, Բապպի Ուալզ անլէ-րին բէխի տիր: Պու ֆերդա եհնուտիւրտէն միւլի ունսուրը չըզարըպ անը սըրֆ տիրնի պիր հէյէթ եափմաղա վէ տիրնի իթիգատլարընը վէ մէրասիմի սատէլէշտիրմէյէ չալըշըյօր:

Եհնուտիւրտին Յիսուսը էյի պիր մուալլիմ վէ պէօյիւք պիր միւրշիտ թանըմալարը իւ-միտպախը պիր աւորմ տըր: Եհնուտիւրտին Յիսուսըն տիրնի մէպտէլէրինի տօղրու անլալըպ ան-լէրէ կէօրէ եաշամաղա պաշլարլար իսէ, հագի-լէրէ կէօրէ եաշամաղա պաշլարլար իսէ, հագի-լէրէ Գրիսթիանլըպ տօղրու էփէյի պիր եօլ ալ-մըշ օլուրլար: Անլէր մուհապպէթ գախտէսինի Յիսուսըն էյօրէթտիլի մանատա անլարլարսա, Ալլահըն փէտէրանի սըֆէթինի Ղուկաս 15ինճի պապըն թէմսիլէրինտէ Յիսուսըն թէլլին էթ-տիլի մանատա կէօրիւրլէրսէ, Յիսուսըն տիրնի հայաթընըն թէմէլի տէյու Բուհ օլան Ալլահըն քէնտի տէրուինտէ եաշատըղընա վազըֆ օ-լուրլարսա, վէ պու ճիհէթլէրտէ անը մուալ-լիմ վէ միւրշիտ տէյու թանըյըպ անա իմթի-սալ էտէրլէրսէ անըն հագիլի շափիրտի օլուր-լար: Տիկէր հագիլթալարը տա սօնրա եափաշ եափաշ անլալաճաղար տըր:

Յ. Գ. Գ.

Թէսէլիյէ միւհթաճ գալպլէրլէ տօլու տըր: Վէ սէն էօյլէլէրէ թէսէլի վէրէպիւմէք իչիւն, թէր պիլի օլուհմաղըղըն լաղըմ տըր, վէ պու նէվ թէրպիլիյէ զայէթ պահալը տըր, զիրա պաշլա-սընը թէսէլի էտէպիւմէքլիք իչիւն սէնին տա-սընը թէսէլի էտէպիւմէքլիք իչիւն տէնին թէսէլի խի օ հալլարտան կէշմիշ վէ անլէրտէ թէսէլի պուլմուշ օլմաղըղըն լաղըմ տըր: Վէ իշթէ պու եօլլէ Ալլահ սէնի թէսէլի էտէր վէ օ եօլտա սէն պաշլալարը թէսէլի էթմէք սէնաթընը Ալ-լահտան էյօրէնմիշ օլուրսըն: Սէն եարալանը-սըն վէ պէօյիւք թապիպ սէնին եարալարընը սարտըղը իչիւն սէն եարալար սարմանըն եօլու-նու էյօրէնիրսին: Ալլահ պիղիմ միւթէսէլի օլ-մամըղ իչիւն տէյիլ իլլա պիղիմ թէսէլի էտիճի օլմամըղ իչիւն թէսէլի էտէր:

Օգու. Բօմ. 8. 35-39. «Պիղի սէվէնին վա-սըթասըյլա պիլքիւլիյէ զալիպ օլուրըղ»: այ. 37: Մէրճան պէօճէքլէրի պէօյիւք աւալար եա-փարլար, վէ պուլլար՝ աշըք տէրեանըն տալ-ղալարընը չարփտըղը թարաֆտա տահա էյի պիլնա էտէպիլիլէր: Գատիմ Ֆրիճիալըլար իտ-տիա էտէրլէր իտի քի տիւշմէնէ զալիպ օլան գահրիմանա՝ մաղլուպ օլանըն գուվլէթի տէ կէշէրէք տահա գուվլէթի օլուր: Բուհանի միւհահէտէտէ թէճրիպէյէ զալիպ օլմաղ րուհա նի գուվլէթիմիլին արթմասընա սէպէպ օլուր: Անտէ պիղ րուհանի թէրպիլիյէ վէ գուվլէթի սիրէթէ մալիք օլուրըղ:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՐՈՒՀԱՆԻ ՄԻԻԹԱԼԷԱԼԱՐ

Օգու. 2 թէվա. 14. 9-11. «Եա Բապպ Ալ-լահըմըղ սէն սին. ինսան սանա զալէպէ էթմէ-սին»: Այ. 11: Ալլահա իթիմատ էտէնլէր՝ Ալ-լահ քէնտիլէրլէ օլտուղը իչիւն ինսանլարըն քէնտիլէրէ զալիպ կէլէմէյէճէյինէ իթիմատ է-տէրլէր: Լաքին էվլէլա էմին օլալըմ քի պիղիմ տափամըղ Ալլահըն տափասը տըր: Պիղիմ էլէ կէշիրմէք իսթէտիլիմիլ շէյ Ալլահըն իրատէ-թինէ մուվաֆըղ տէյիլ իսէ պիղիմ մաղլուպ օլ-մալաճաղըմըղ մուհապպա սալըլմաղ: Վէ զա-լէպէ տաիմա պիղիմ պէքլէտիլիմիլ օլմաղ: Ա-սըլ զալէպէնին նէ օլաճաղընը Ալլահ թային է-տէր: Տիւշմէնլէրիմիլին պիղէ զալիպ օլմասը Ալլահա զալիպ օլմաղ տէյիլ տիր:

Օգու. Եսայի 40. 1, 2. «Թէսէլի վէրինիլ, գափմըմա թէսէլի վէրինիլ» այ. 1: Տիւնեա

ԵՆՆԻ ԳԱՐԱՐԼԱՐԸՄԸՁ

Եննի սէնէ միւնասէպէթիլի վէրտիլիմիլ գարարլարը օ գատար թէք պօղարըղ քի նիչէ տէֆա պիղ քէնտիլիլըտէն ութանարապ պիր տա հա էյի գարարլար եափմամաղա թէճրիպէ օ-լուրուրըղ: Լաքին տէրիաթըր էտէլիմ քի ա-տէմ եէնի գարարլար վէրէն պիր մալիլուք տըր: Իսթէր սէնէնին պաշընտա, իսթէր օրթասընտա պուլուրսըն, հայաթընտան տօլալը գանաթ հիսս էթմէգսէ եէնիտէն պաշլամաղ վէ տահա էյի եաշամաղ իչիւն գարարլար վէրիր: Նէ օ-լուրյօրըմ տէյու տէյիլ, նէ օլմալըլըմ տէյու տիրւիւնիր: Վէ հայաթընը քէնտի իտէալըն-տան աշաղը կէօրիւրսէ, հայաթտա եէնի պիր ճէհտ էթմէք իսթէր:

Հայաթը իսաֆիլի վէ սուրի, էհվէն վէ լիւ-գաթսըղ կէշիյօրսա անա գըյմէթ վէրմէք իւ-

Թէր: Հայաթը գասաֆէթը վէ գարանըդ կէ-
չիօրսա անա շէթարէթ վէ նուր իւհագ էթմէք
իսթէր: Էկէր նէշսիդ վէ թապիաթտան գոր-
գարագ էօմր կէչիւրիօրսա, թապիաթ իւէ վէ
թապիաթըն սահիպի իւէ իշթիրաքտա օլարագ
Ֆէրիհ պիր էօմր կէչիւրմէք իսթէր: Էկէր Փաի-
տէսիդ վէ խայրսըդ պիր հայաթը վարսա, էթ-
րաֆընտաքիւէրէ խըտմէթ էտէրէք Փաիտէլի
պիր հայաթ հաշամագ իսթէր:

Վէ հէփ պոնլար եէնի գարար վէ թագէ
ճէհտ իսթէր: Վէ եէնի սէնէ պէօյլէսի գարար-
լար իշիւն էն միւնասիպ վագթ տըր:

ՏԻԻՇԷՆ ԵԱՓՐԱԳԼԱՐ

Շու խըշըրտայարագ եէրէ տիւշէն րէն-
կեարէնկ եափրագլարա պագ: Սէրֆիրադ աղա-
ճըն տալլարը իւզէրինտէ օթուրուրքէն եէրին-
տէն զօփմուշ, ալաղլար ալթընտա թէփէլէն-
թի օլմագ իւզրէ եէրէ տիւշմիւշ: Թէր ու թագէ
եէշիլ րէնկիւնի դալ էթմիւշ, սօղուզ րիւզկեարըն
էօնիւնտէ եէրտէն եէրէ սիւրիւքէնմէքտէ: Պի-
րազտան քէնտինտէն էսէր պիլէ գալմայաճագ,
թօփրաղա գարըչաճագ տըր: Կիւզէլ եէշիլ եափ-
րագ չիյնէնէճէք, վէ նապէտիտ օլաճագ տըր:
Է՛յ եափրագլար, պու հալինիդտէն տօլայը նէ՛
գատար մէյուս օլմալըսընըդ: Լիսանընըդ օլսա
աճէպա նէ՛ Փիլանլար էտէճէք, կէօզլէրինիդ
օլսա աճէպա նէ՛ հաշար ագըտաճագ իտինիդ:

Եափրագլար պիրտէն պիրէ պաշարընը
ալտըրըդ եէքալագ տէտիւէր: «Տիւշէրիդ,
Փագաթ գալգմագ իւզրէ: Էօլիւրիւզ, Փագաթ
տիրիւմէք իւզրէ: Թօփրագ պիլի մահվ էտէ-
մէդ: Թապիաթտա էօյլէ պիր գուվլէթ վար քի
պիլիմ պու թէփէլէնէն վէ չիւրիւյէն ճիւզլէրի-
միդ թէպէտտիւլ էտէճէք վէ եէնիտէն տիրիւլէ-
ճէյիդ»:

Պիր գաշ կիւն սօնրա եէրտէ խըշըրտայան
եափրագլարտան էսէր գալմատը: Հէփիսի թօփ
րաղա գարըշտըլար, նապէտիտ օլտըլար:

Գըշ կէշտի, պահար կէլտի: Կիւնէչին լա-
թիֆ հէրարէթի ալթընտա եափրագլար թէք-
րար հարաքէթէ պաշլատըլար: Էվլէլա թօմուր
ճագլար, սօնրա եափրագլար հէր թարաֆը
գափլամաղա պաշլատըլար: Թէփէլէնտի վէ
մահվ օլտու գանն օլունան եափրագլար, հէփ

պաշ գալտըրտըլար: Տիւշտիւլէր, գալգմագ
իւզրէ: Էօլտիւլէր, թէքրար հաշամագ իւզրէ:
Եափրագլար եէրէ սէրիւմէքլէ էօլմէդ: Եա
եէրէ տիւշէն ինսանլար...?:

Լ. ԼԵԻՈՆԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԻՆԹԻԼԱՖԼԱՐ

Ծնունդ միւնասիպէթի իւէ Արրահամ աղա
իւէ կէօրիւշմէյէ կիթտիմ: Պէօյլէ կիւնլէրին
քէնտի իշիւն խուսուսի էհէմմիյէթի վէ մանա-
սը վար տըր: Գանէփանըն քէօշէսինէ կէօմիւլ-
միւշ իքի տիրսէքլէրի տիլլէրի իւզէրինտէ սի-
կարասըն չէքմէսինտէն անլատըմ քի փէք տէ
քէյֆլի տէյիլ իտի: «Ծնորհաւոր Ծնունդ եւ
Յայտնութիւն» տէտիյիմտէ կէօզլէրի փարլա-
յըպ, «Յայտնութիւն եւ Մկրտութիւն» ճէվապ
վէրիպ եինէ տալտըրտը:

«Նէ՞ տիւշիւնիւյօրսըն, Արրահամ աղա,
պու կիւն չաղ օլաճագ կիւն տիւր, պագսանա
ալէմ Ծնունդ քէյֆի եափըյօր» տէտիմ:

«Ծնունդ քէյֆի մի՞, տօսթում... տօղրու
լաքին Ծնունդ քի՞մ իշիւն, պիլմէգմիսին պիր
երգ վար»:

Ինձ համար չէ գարնան գալը
Ինձ համար չէ ծառին ծաղկելը,
Ուրախութեան սրտի գրգիքը
Ոչ մի բերկրանք չէ ինձ համար:

տէտի վէ պիր աղ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա

Քրիստոս ծնաւ, չէ ինձ համար:

Մըրըլտանտը «չէ»յին իւզէրինէ չէշտ վու-
րարագ: Իսթիյարըն ահվալը րուհիյէսինի
անլայապիլիյօր իտիմ: Ալթմըշտան զիյատէ
Ծնունդլար կէօրմիւշ կէչիւրմիւշ, էվինտէ, օճա-
ղը պաշընտա, էվլատ վէ թօրուշլարը արասըն-
տա, քէնտինէ ազիլ օլան ատէթլէր իւզրէ եափ-
մըշ, չիմտի իսէ, օ ալագա, օ քիւրրէի հավա, օ
խըսըմ ագըրապատան մահրում, Նիւ Եօրքըն 7
միլիօն, Ամէրիգանըն 160 միլիօն չէն մէսուտ
ինսանլարը արասընտա պու իսթիյար վաթան-

տաշման գալստի սէօյիւնմիւշ ալեւ կիպի ան-
ճազ թիւթմէքտէ իտի: Պիր գաչ տաղիգէ սիւ-
քիւթ էյլէտիմ: Արրահամ աղա եաշ իլէ տօլ-
դուն կէօզլէրինի պանա չէվիւրիպ. «Շու իւթի-
լաֆա պազընը, չարչուլար էվլէրէ թաշըն-
յօր, հէր քէս կիւլէճ չէհրէ իլէ փաքէթլէր թա-
շըյօր, մաղաղալար կիրիւմէզ տէրէճէտէ գա-
լապալըգ, միլիօնլարճա տօլար ալըշ վէրիշ օ-
լույօր: Էօթէտէ պիգիմքիլէրին էքմէք ալաճազ
փարասը եօգ: Տըշարըտա գար եաղըյօր լաքին
հէր քէս քիւրքիլէրէ փալթօլարա կէօմիւլմիւշ,
էօթէտէքիլէրին չօճուղունու էօրթէճէք եօրղա-
նը եօգ, տըշարըտա պուզ տօնմուշ հէր թարաֆ
ճամ իլէ կիպի գափլանմըշ, իչէրիտէ պուխար
սըճաղը իչինտէ էվլէրտէ չըպլազ կէզիյօրըգ.
հէր տաղիգէ էվլին համամընա կիրիպ սըճազ
սուլարա կէօմիւլէպիլիյօրըգ, օրատա պաշա-
րընը սէթր էտէճէք չատըր գուլիպա եօգ, օլա-
նը տա եղըյօրլար, Ծնունդ իմիշ պիգէ նէ»...
տէտի վէ կէօզիւնիւ ղաղէթայա չէվիւրիպ. «Քա-
գամլարը օգուտունուզ մը. պու սէնէ Նիւ Եօրք
փօսթասը Ծնունդ կիւնլէրի 3 միլիօն օգգա հէ-
տիյէ փաքէթի տաղըթմըշ: Դեկտեմբերին 16-
սընտան 23իւնէ գատար 67½ միլիօն թէպրիք
մէքթուպը վէ քարթ տաղըթմըշ: Սալթ պիր
կիւնտէ, Դեկտ. 23տէ, 11,323,000 մէքթուպ
վէ քարթ փօսթատան կէզմիշ: Պու Ծնունդ ի-
չին վէրիլէն մէքթուպ վէ քարթ 100 միլիօն օլ-
մուշ: Հիսապ էտինիլ սալթ Նիւ Եօրք փօսթա-
սը պու պիր գաչ կիւնտէ 2 միլիօն տօլար փուլ
փարասը ալմըշ: Պու մէքթուպ վէ քարթլարա
4էր սէնթտէն օլսա 4 միլիօն տօլար վէրիւմիշ:
Հէտիյէլէրէ կէլինտիքտէ հիշ պիր Փէրտ եօգ
քի պիր հէտիյէ վէրիպ ալմասըն վէ հէտիյէլէ-
րին գըյմէթի պիր տօլարտան 100է. գատար
տըր. 7 միլիօնտան 4 միլիօնը հէտիյէ վէրսէ վէ
իւսթ իւսթէ 2շէր տօլար վէրսէլէր 8 միլիօն տօ-
լար էյլէր: Հալ պու քի 3 միլիօն օգգատան զի-
յատէ հէտիյէ վար տըր. պու իսէ եալընը Նիւ
Եօրք չէհրինին տիր: Գարչըտա Պրուքլին պու-
նա տախիլ տէյիլ տիր: Պունլարը տիւշիւնտիւք-
ճէ, էօթէտէ չազ օլմագ տէյիլ, էօլիւլէրինի
տէֆն էթմէյէ Փուրսաթը օլմայանլարը, կիւլ-
մէյէ տէյիլ, աղամաղա մէճալի օլմայանլարը,
պանեօ տէյիլ տէ էլինի եիւզիւնիւ եըգամաղա
սըճազ սու պուլամայանլարը, իսլիմ տէյիլ տէ
պիր օտասընը գըգտըրաճազ օճազ վէ եաղա-
ճագտան մահրում օլան միլլէթտաշարըմը

իսթըրմա կէթիւրտիքճէ պէնտէ օ չաիր իլէ պա
ղըրըյօրըմ. «Գրիստա ծնալ չէ ինձ համար»,
տէտի վէ էլինի եիւզիւնէ գօյուպ, «Պիգիմքիլէր
տէ օ ազընթըյա գափըլըյօր. սալթ Նիւ Եօրք
Հայլարը օն պին քիշի էն ազը թէպրիք գարթը
վէ հէտիյէ իչին օն պին տօլար սարֆ էթտի-
լէր. Շամ թարաֆընտա օն պին ատէմ փէրու-
չան տըր». տէտի:

Արրահամ աղանըն նէչէսիլ հալինի կէօ-
րիւպ «Պու մէմլէքէթտէ իւթիւլաֆ հալընը
պունտա՞ մը կէօրիւյօրսըն» տէյու սօրտըմ:

«Իսթիւլաֆ մը արայօրսըն», պաղըրտը
պիւսպիւթիւն թալըր թէպտիլ օլուպ, ատէմին
պիրի Ամէրիգա փօսթասընը վուրմուշ. 2½ մի-
լիօն տօլար չալմըշ, եաղալալըպ 25 սէնէյէ
հիւքմ էթմիւլէր: Իշթէ սանա պիր սաշմա հալ,
2½ միլիօն տօլարը քիմէ վէրսէլէր 25 տէյիլ,
35 սէնէ կիտէր եաթար, քէնտի տէ պէյ կիպի
եաշար, սիւսիլէսի տէ իհեա օլուր: Սօնրա ալի
ատէմ մահպուտան գաշըպ պիր փօլիս վուր-
մուշ էօլտիւրմիւշ: Պու տէֆա տա սալմաղա
հիւքմ էթմիւլէր: Եիմտի չաշըրըպ գալմըշլար,
«էվլէլա 25 սէնէ հապս էտէլիմ սօնրա՞ մը ա-
սալմ, եօգսա էվլէլ ասալմ սօնրա մը 25 սէ-
նէ հապս էտէլիմ» տէյու չաշըրըյօրլար: Պու-
նուն իչին իքի սէնէտիր մահքէմէլէր, իսթի-
նաֆլար թէմեիլէր, ճիւմհիւրիյէթ ըէիսին-
տէն, եիւքսէք մահքէմէլ ըէիսինտէն պաշա, թա
էն աշաղը մահքէմէյէ գատար պունուն իլէ օղ-
րաշըյօրլար: Ղաղէթա սահիֆէլէրի հէր կիւն
տօլույօր: Ալօգաթլար միւտտաի ումուլմիլէր
պիր պիրինէ կիրիյօր: Միլիօնլար սարֆ օլու-
յօր, հալա մէսէլէ պիթմէտի: Պէօյլէ սըրատա
ատէմ պիգիմ մէմլէքէթի արայօր: Եիմտիյէ
չօգտան հէրիֆ իփէ սալլանըր իտի: Հէլէ շու
իսթիգլալ մահքէմէսի պու իշի պիր կիւնտէ
պիթիւրի իտի: Միւպարէք մահքէմէլ, սէն պա-
շընա չափգա գօյմայօրսըն տէյու թիւրք վա-
թանտաշարըմըզըն պաշարընը աղաճըգ թէր-
պիյէ օլսունլար տէյու իփէ թաղըյօր: Ագաճըգ
մէտէնի օլսունլար տէյու, «Սէն ճիւմհիւրիյէ-
թի պէյէնմէտին», տէյու աղաճարը սըրա իլէ
տիգիյօր: Պէն Ամէրիգալըլարըն եէրինտէ օլ-
սամ խարճ ըրահընը վէրիւր շու թիւրք պէյլէ-
րի պուրա չաղըրըր իմ: Զաթէն օնլար տա կէգ-
կինճ, չիւքիւր հէր թարաֆա եէթիւլիյօրլար:
Պիր էրզըրում, պիր Ատանա, պիր Սըվաղ, իփ տի-
րէք տէ հաղըր պէրապէր: Հէմ պագ նէ ատիլ

պիր հիւքմ վերերէր. «էվվէլա ասըն սօնրա 25 սէնէ մաղպուլթ պիր եէրտէ հապս էտին», տէր-լէր, իշին իշինտէն չըգարլար: Պու շափգատա իփ մէսէլէսի օ գատար կէօլլէրինի գօրգուլթ-մուշ իտի քի Հալէպէ կիտէն Թիւրքլէր Թիւրք գօնսօլօսընա թէգքերէ գալարնա կիտէր իքէն 8-10 քիշի օլուպ պիր թէք շափգալը նէօվպէթ իլէ պաշլարնա գօլուպ իշէրի կիրիյօրլար ի-միշ. օ չըգըպ օլ պիրինէ վէրիյօր իմիշ: Ատա-նատա պիրիսի փանթալօն քիրայա վէրիյօր ի-միշ սաաթը օն զրուշա. արթըգ օ գօնա սարըգ-լարը քիւլաճլէրի չըգարըպ պաշ աշըգ կէգէն, յալ թընտա էնթարի շալվար իւսթիւնտէ րասթ կէլէ շափգա գօլան հիսապը եօգ: Պազ էհալի նասըլ թէրպիյէ օլուր, պուրտա պիր գաթիլի ասմազ իշին տիւնեա պիր պիրինէ կիրիյօր, օրտա օն պիրնլէրէ ատէմ էօլիւր սուի թէֆէհհիւմ օլ-տը տէրլէր նէ էօլէն՝ նիշիւն օլտուղունու պի-լիւր նէ էօլտիւրէն: Կէթիւմէլի, պէլլէրի պու-րա կէթիւմէլի, հիշ տէլիլ շու հօլտ ըփճըլա-րըն խաթըր իշին պիր գաշ իփ սըրըզը ալըպ կէլին» . տէտի վէ պաշընը սալլալարազ իշթէ պէօլլէ իսթիւլալար արասընտա պիր Մնուկ կէլիւրիյօրըգ» իլավէ էթտի:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Տ Է Մ Ի Ր

Բ.

Գատիմտէ տէմիր մատէնինի գալլ էթմէք իշին պիր տաղ էթէլինտէ րիւզկեարա գարըը պիր չուգուր էշիպ՝ սըրա իլէ պիր գաթ օտուն, պիր գաթ ճէվհէր եղղտըգտան սօնրա եազար-լար իտի: Օտունու պօլ վէ ամէլէնին ուճուգ եէրլէրինտէ, 30-40 սէնէ էվվէլ 2էլթուն տաղ-լարընտա օլտուղու կիպի, պու ուսուլ իտարէլի օլապիլի իտի: Պիր օզգա տէմիր էլտէ էթմէք իշին իքի մէրքէպ եիւքիւ օտուն կիթմիշ վէ պիր ատէմ պիւթիւն պիր կիւն իշէմիշ, պէիս եօգ տըր:

Մէտէնի տիյարլարտա իսէ չօգտան պէրու գալլ Փուրունլարը միւսթամէլ տիր: Արիստո-տէլ Թ. Մ. 350 էվվէլ անլէրի զիքը էտիյօր: Օլ գէմանլար Գարատէնիզ սահիլինտէ Տրապի-զոն վիւլայէթի պու ճիհէթլէ մէշհուր իտի, վէ

էհալիսի իսպիպէս — Տէմիրքի՝ իսմիլէ եատ օլունուր իտի: «Գարատէնիզ» իսմինի պու մա-տէնլէրտէն հասըլ օլան (Մէկնէթայթ) տու-մանտան ալտըղընը զիքը էթմիշ իտիք:*

Շիմտի 80-100 ալազ եիւքսէք վէ 20-30 պին միւքեաապ ալազ մատտէ իսթիւլալ էտէպի-լէն ճէսիմ գալլ օճաղլարը եափըլըպ՝ գաթ գաթ Քօֆ, մատէն ճէվհէրի վէ Փլըֆս իլէ տօլտու-րուլուր: Պիր օճազ եանմալա պաշլատըգտան սօնրա՝ սէնէլէրճէ տէվամ էթտիւրիլիւր, զիրա սէօնէճէք օլուրսա՝ եէնիտէն գըղտըրմասը փէք մասրաֆլը տիւշէր:

Տէմիրին սըգլէք ի գաթիլիսի, եանի՝ թէ-միզ սօվուգ սուլա նիսպէթէն աղըրըղը, 8 գա-տար տըր, անըն իլէ մաիւլուլ պուլունան թօփ-րաղլար իսէ վասաթէն 2.5 գատար տըր: Շու հալտէ տէմիր էրիտիլինտէ օճաղըն տիպինէ չէօ քէր, ալըրըմը թօփրաղլար իսէ ճուրուֆ հա-լինտէ եիւզիւնտէ եիւզմէքտէ օլուր: 5-6 սա-աթտա պիր տէֆա խուսուսի գափաղլար աշը-լըպ՝ էվվէլա իսթիւլալտէքի ճուրուֆ ալընըր, սօնրա ալթընտան տէմիր աղըտըլըր:

Պունա Տէօֆմէ տէմիր (Քէսք ալըրն) տէ-նիլիւր: Իրի տէմիր փարչալար իշին տօղրու-տան գալըպլարա տէօքիւլիւր. եօգսա՝ իրի քիւլէլէր հալինտէ երղըլըր: Տէօքմէ տէմիր-տէ՝ մատէնինէ կէօրէ՝ 100տէ 1.5-4 ֆաիմ (քէօ միւր), 0.2-18 սիլիֆա, 0.2-3 ֆոսֆոր վէ պի-րազ քիւքիւրտ պուլունուր: Պունլարըն մըգ-տարընա կէօրէ տէմիր աղ չօգ կէվրէք օլուր:

Տէմիր չէքիճ իլէ տէօլիլիւր հալա կէլմէք իշին՝ մաիւլուլ պուլունան զարիպ մատտէլէ-րի եազըպ ալըրմազ իճապ էտէր: Թէքմիլ խա-լիս տէմիր եափմազ ուղուն ուղատըլա վաղըթ ալըր, վէ փէք մասրաֆլը օլուր: 100տէ 0.3 քէօմիւր, վէ ճիւզիճէ տիկէր մատտէլէր գալըր սա գարար էթմէգ. չէքիճէ կէլիւր, կէլէպիլիւր վէ թէլ եափըլա պիլիւր:

2էլիֆ եաիօտ փուլատ՝ 100տէ 2 քէօմիւր վէ զալէթ աղ մըգտարտա պաշգա մատտէլէր հալի տիր: 2էլիֆ իսմի աղտէմճէ չըպուգ չէք-լինտէ իմալ վէ սարֆ օլունմասընտան մուսի-խէզ տիր: Նուճազ տէմիր չըպուգլարը պիր թօփրազ պօրու իշին տիկէր վէ արալարընը քէօմիւր թօգու իլէ տօլտուրտուգտան սօնրա չա

*Պազ, 1925 Բահնիւմասը սահիֆէ 517:

մուր իւլ աղղարընը սըլատըդտան սօնրա՝ 8-10 կիւն պիր Ֆուրուստա գըղտըրըրլար խտի: Պու սուրէթտէ տէմիր՝ քէօմիւր իւլ թէրքիպէ կիւրէր խտի: Շիմտի իսէ տէօքմէ տէմիրտէն տօղ-րուտան չէլիք մէյտանա կէթիրմէք իչիւն էն-վարի ուսուլլար մէվճուտ տըր, չէօյլէ քի տէ-միր իւլ չէլիք արասընտա Ֆիյէթճէ սայքի ֆարգ գալմամըչ տըր:

Ագտէմճէ տէօքմէ տէմիրտէն եախօտ եոմ չազ տէմիրտէն եափըլան չօղ նէվ ալէթ ու է-տէվաթ չիմտի չէլիքտէն իմալ օլունմադտա տըր, զիրա չէլիք տիկէր նէվլէրտէն տաճա տա-յանըղը տըր: Անտէն մատա չէլիկէ սու վէր-մէք ուսուլլըլէ անըն սէրթիլի վէ տայանմադ գապիլիյէթի արթար: Իգթիզասընա կէօրէ ֆարգըլ տէրէճէ գըղտըրըլըր: Ատի պըչաղլար իչիւն 240 Սանթիկրատ (464 տէրէճէ Ֆարըն-հայթ). պալթա վէ գէնպէրէք իչիւն 275 տէրէ-ճէ. տիքիչ իյնէսի իչիւն 290 տէրէճէ. խըզար վէ պըչըր իչիւն 300 տէրէճէ. տէմիր իւղէրին-տէ իչլէյէճէք գալէմլէր, մատղապլար վէ սայրէ իչիւն 375 տէրէճէ Սանթիկրատ (709 տէրէճէ Ֆարէնհայթ)ա գատար գըղտըրըլար: Գըղ-տըրտըդտան սօնրա սէյյալ պիր եաղ (փամուզ եաղը եախօտ մաքինա եաղը) իչինէ պաթըրը-լըպ սօղուտուլուր:

Ղայէթ սիւրաթլա տէվը էտէն քէսէն եա-խօտ հօնան ալէթլէր չէտիտ գըզարազ չէլիկին սուլու գաչմազ հանի եոմչամազ թէչլիքէսի վար տըր: Պու նէվ իչլէր իչիւն տէմիր իւլ 100-տէ 8-24 Թընկսթըն, եախօտ 100տէ 10 մօլիպ-տէիւմ գարըչտըրըլարազ էօյլէ պիր չէլիկ հա-սըլ օլուր քի օճագտա գըղմըչ տէրէճէսինտէ գըզսա պիլէ եոմչամազ:

Ֆարգըլ ֆարգըլ մագսէտլէր իչիւն ֆարգ-ըլ մախլութլար գուլլանըլըպ հէր մաթլուպա գանաաթ հասըլ օլմագտա տըր: Մուհիմ ի-ճատլարտան պիրիսի փասլանմայան չէլիք տիր, 100տէ 12-14 քըօմիւր վէ 0.3 գարպօն պիրլէչ-տիրմէքլէ մէյտանա կէլիք, Թօփ, Թիւֆէնկ պօ-րուլարը վէ ախէր կաղ եախօտ պուխար նաղլ էյլէյէն պօրուլար իչիւն փէք եարայըչը տըր: Անտէն մատա փասլանմայա միւպթէլա օլան ա-լաթ ը ճէրահիյէ վէ Ֆէննիյէ իչիւն չօղ գուլ-լանըլըր:

Տէմիր իսթիմալա կիրէլի իսթիմալ թա-րիզլէրի տախի կիթտիքճէ արթմըչ տըր: Պը-չազ, պալթա, մագաս, իյնէ, չէքիճ, մըխ,

նալ, չէնպէր, վէ ախէր պէյթի վէ սէնաի ա-լէթլէրտէն պաչլատը, չիմտի հէր տախիէտէ, հէր նէվ իչէ խըտմէթ էթմէքտէ տիր: Էն տա-զիդ ֆարգլարը թէչլիս էյլէյէն էօլէլ վէ հի-սապ մաքինալարընտան պաչլա՝ 20-30 այազ պօյունտա վէ օլ գատար էնտէ, 5-10 այազ գա-լընըղտա չէլիք լէվհալարը չէքիճտէն կէչի-րէն եախօտ մատղապ իւլ տէլէն մաքինալարա վարանա գատար. պիր միլիկրամըն 1000տէ պի-րինի թէֆրիդ էտէպիլէն վէգնէլէրտէն՝ 300 թօն աղըրըղընտա ճիսմլէր գալտըրապիլէն մաքի-նալարա գատար. էն ինճէ սաչտան տաճա ինճէ թէլտէն 90 այազ ուղուն սահիլ Թօփլարընա գատար, պիր եիւղիւք գաչը գատար համը օ-լան, եինէ տէ փէք նիղամի իչլէյէն սաաթըն չարիլարընտան՝ էլէքթրիք հասըլ էյլէյէն մա-քինալարըն եախօտ իսլիմ մաքինալարընըն 15-20 այազ գուլթրունտա վէ թօնլարճա աղըրըղ-տա եէլլիմէ չարիլարընա գատար. տիքիչ մա-քինասընըն մէքիքինտէն 70 այազ պօյտա վափօրլարա գատար. էն ուֆամըզ թէնէքէ գուլթուլարտան Ուլուրթ վէ էյթըլ գուլլէրինէ գատար. վէլ-հասըլ հէր նէրէյէ տէօնէրսէն, հէր նէ իչ եա-փարսան, հէր նէ սուրէթտէ եօլճուլուզ էտէր-սէն, տէմիր, տէմիր վէ թէքրար տէմիր իւլ ի-չին վար տըր:

1800 Թարիխինտէ պիւթիւն տիւնեանըն գալլ էթտիլի տէօքմէ տէմիրին մըղտարը 825,000 թօն իտի. 1900տէ 40 միլիօն օլտու. 1920տէ 75 միլիօն: 75 միլիօն թօն տէմիր 6 փար մազ էնտէ վէ եարըմ փարմազ գալընըղտա չէն պլըլէրէ թահվիլ օլունսա տիւնեանըն էթրաֆը-նա 125 տէֆա սարըլան պիր գուչազ թէչքիլ է-տէպիլիւր: Պու մըղտարըն 100տէ 40ը Մ. Ամէ-րիգատա չըղըյօր. 100տէ 20 Ալմանիատան վէ 100տէ 16 ինկիլթէրատան:

Չիւնէր վէ էմէք հէր չէյին գըյմէթինի ար-թըրըր. տէմիր խուսուսունտա պու փէք զիյա-տէ կէօղէ չարիլար: Տէօքմէ տէմիրին պիր Թօ-նու (2000 փաուստ) 20 տօլարա ալընըր իքէն, պըչազ կիպի ալէթլէրին պիր փաուստը 10-15 տօլար թութար, վէ ճէպ սաաթլարընըն ուֆա-ճըզ գէնպէրէլէրինին պիր փաուստը 600 տօլ-վէ պազէն տաճա զիյատէ գըյմէթտէ տիր:

Շիմտիյէ գատար տէտիքլէրիմիդտէն չու գատարը աչիքեար կէօրիւնիւյօր քի տէմիր օլ-մագսա իտի պու կիւն տիւնեանըն մէտէնիյէթի

վէ թէրագգըսը 4000 սէնէ էվլէլ օլանտան փէք Փարգըլը կէօրիւքմէյէճէք իտի: Լաքին տահասը վար: Տէմիր օլմասա Պիւքիւն Տիւնեպըն հալ ու հիյէթի թէպտիլ օլանագ իտի, հայաթ փէք էտնա օլանագ իտի:

Մատենի թէրքիպլէրին չօղու պէյազ Էա- խօտ րէնկսիզ տիրէր, պագըր վէ մանկանէզ կիպի պիր գաչ ինսիւրլէր րէնկլի թէրքիպլէր թէշքիլ էտիյօրլար իսէ տէ անլէրին ատէտի վէ մըզտարը ազ տըր: Գայալարա, թօփրագլարա, տաղլարա վէ տէրէլէրէ րէնկ վէ կիւզէլիք վէ- րէն րէսսամ Էախօտ պօյաճը տէմիր տիր: Տէ- միր օլմագսա, պիր խայալ էտէլիմ, տաղ, թաշ, տէրէ, թէփէ, հէփսի պէմպէյազ — նէ՛ տէրէճէ օսանճըլ պիր մէնգարէ: Վէ մէսէլէ սլունուն ի- լէ խիթամ պուլմայօր. րէնկլէրի իլէ միւթէլէզ զիզ օլտուղումուզ, պիւթիւն Էազ էյամընտա սէֆասընը սիւրտիւլիմիլ վէ գըըն տախի ան լէրտէն մահրում գալմամագ իչիւն սագսըլար իլէ օտալարըմըզտա հըֆօ էթտիյիմիլ կէօնա- կէօն չիչէքլէր վէ նէպաթաթ նէվլէրի տէմիր սայէսինտէ Էաշայօրլար, Էափրագլարա Էէշիլ րէնկի վէրէն գլօրօֆիլտէ տէմիր վար տըր, վէ պու մատտէ վասիթասըլլա նէպաթ հալատան համիլ ի Փահմի կագընը ալըպ՝ նիշասթէյէ վէ չէ քէրէ թահլիլ էտէրէք՝ Էաշայըպ պէօյիւյէպի- լիյօր: Տէմիր օլմագսա քլօրօֆիլ օլմագ, վէ ան- ճագ պագը մանթար կիպի էտնա մէրթէպէտէն նէպաթաթ միւմքին օլուր:

Պիր տէրէճէ տահա իլէրի վարալըմ: Նէպա թաթ օլմագսա հայվանաթ տախի Էաշայամագ: Հէր հալտէ ալա նէվտէն օլան հայվանլար վէ ինսան ուֆագ մանթարլար իլէ կէշինէմէզ: Վէ սալթ զըտասը տէյիլ, հայաթըն պէգասընը թէ- էմին էտէն գան տախի տէմիրսիզ՝ անճագ պէօ- ճէքլէրին պէյազ սույա պէնգէր րութուպէթի կիպի օլանագ. հէրարէթ քէսպ էտէմէյէճէք, կիւնէզ գըզտըրըր իսէ հարէքէթ էտիլէճէք, Էօզ սա ինլէրէ, տէլիքլէրէ չէքիլիպ՝ սալեանկօզ կիպի պիր էօմր Էաշանաճագ: «Օճագ Էազըպ ըսընըրըզ» տէյէճէքսին. նէպաթաթ օլմասա քէօմիւրիւ, օտունու նէրէ՞տէն պուլանագսըն:

Ալ Էանագլար, սիյահ, մափի Էախօտ ալա կէօլլէր, գումրալ սաշլար, կիւզէլ էնտամ, վէլ հասըլ պու կիւն հիւնիւ թէշքիլ էյլէյէն խաս- սիյէթիլէրին քեաֆֆէսի տէմիրին վարըլընա մէրպուլ տըր:

Տէմիրին ախլագա տախի թէէսիրի վար

տէրսէք միւպալաղա օլմագ: Գանը չօզ օլան ա- տէմ տահա գումվլէթլի օլուր, կէրէք էյի կէ- րէք Փէնա գապիլիյէթլէր էօյլէսինտէ տահա միւքէմէլ օլուր: Կէրէք էյիյի, հագիգաթը, ատալէթի իճրա էթմէքտէ ճէսուր օլուր, կէրէք — էյէր Փէնայա մէյյալ իսէ — հիտտէթ, զա- զասլ, գաթլ վէ սայրէ ճիհէթինտէ Էէքթա օ- լուր: Մուղայիր ի հալ գանը ազ օլան կէրէք է- յիյի կէրէք քէօթիւլիւ իշլէմէքտէ ճէսարէթսիլ վէ կէվէք օլուր: Մէտէնիյէթ՝ տէմիրին խա- րիճի իսթիմալընը պէրտէվամ թէքեամիւլէ տօղ րու կէօթիւրմէքտէ իքէն, տախիլտէ, գանտա օլան գումվլէթիւնի տախի ախլագի վէ րուհանի թէքեամիւլէ իստա էյլէյէն պիր րէհպէր օլսա կէրէք տիր:

Յ . Յ . ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

Վ Ա Ն

Բ .

Արտամիտ քէօյիւ, Վան տէնիդինին չարգ գըլըսընտա, վագթըլլա կիւզէլ մէնգարէսի օ- լան Էազըլը չէն մահալտէ չիմտի 200 Գիւրտ վէ թիւրք սաքին տիր: Աւանգ քի Վանըն պաշ- լըճա իսքէլէսի տիր, չիմտի 50 խանէ թիւրք վար: Էվլէլէճէ Վան կէօլիւնտէ 250 պէօյիւք Էէքէնլէր վար իտի քի Հայլարըն իտի: Պուն- լարըն ճիւմլէսինի Վան միւտաֆասսընտա 1915տէ թիւրքլէր Էազտըլար: Շիմտի 1917տէ Բուսլարտան գալմա պիր սթիմպօթ վար տըր: Վան քէօյլէրինտէ փէք ազ Գիւրտլէր վէ թիւրք լէր վար, քի գըրաաթ իլէ մէշղուլ տըրլար: Պաղլար պաղչէլէր հէփ քէսիլմիշ գուրումուշ վէ Էէրինէ Էէնիսի տիքիլմէմիշ տիր: Գիլիսէ- լէր ճամի օլմուշ տըրլար:

Վան տէնիդի ատալարընտան Արտիր պօշ տըր, Աղթամարտա տախի հիչ սէքէնէ Էօզ տըր: Ֆէնն ի միմարի միւճիւզէլէրինտէն օլան Սը- Եկեղեցիսի խարապ օլմուշ, տիվարլար իւզէրին տէքի րէսմլէր, չիչէքլէր սիլինմիշ, Կաթողի- կոսլարըն մէգարլարը խարապ էտիլմիշ տիր: Հարպ էսնասընտա Աղթամարտաքի էսքի էլ Էազըլարը վէ էսէրլէր Դանիէլ Վարդապետին

ճէսուրլուղու իլէ էջմիածինէ գաչըրլուղար: Լիմ Անապատ... Պուրասը քն պէօյիւք ատա օլուպ՝ մէշհուր Սը. Գէորգ տաճարը պուրատա տըր: Վան միւտաֆաա հարպընտա Թիմար հէվալիսինին 10,000 Հայլարը պուրատա սիփէր ալըպ կամաւորլար կէլիպ գուրթարանա գատար մուհաֆազա օլունտուլար: Շիմտի պուրատա տախի ինսան եօգ տըր: Գուպպէ Թօիտան խարապ օլմուշ տըր: Պու վանքըն թէքմիլ գըլմէթի էշեալարը, կիւմիւշ գապլար, ալթուն իշլէմէլի փիօնլար, խալըլար, 400 էսքի էլ եազըսը Աւետարանլար, Վանահայր Յովհ. Մ. Վ. Հիւսեան վասըթասը իլէ էջմիածինէ գաչըրլուղը, չիմտի օրատա տըրլար:

Կտուց Անապատ՝ իւզէրինտէ մէշհուր Ս. Կարապետ վանքը վար իտի քի չիմտի նիմ խարապա տըր վէ ատատա տախի ինսան սաքին օլմամագտա տըր: Սը. Կարապետ վանքընն սէրվէթի. կիւմիւշ գապլար, էլպիսէ վէ էլ իշլէրի Միարանուիւն Թարաֆընտան 1915տէ վանքտա կէօմիւմիւշ իտի վէ 10 սէնէ տիր մահֆուղ տուրուր իտի: Եազընլարտա պիր գաչ Թիւրք ասքէրլէրի գուշ ալլամագ պէհանէսի իլէ ատայա կիրիպ արաշտըրըր իքէն Վանքըն պահարանընը պուլմաղա մուվաֆֆագ օլուրլարք վէ Թազսիմ էտիպ կիզլիճէ սաթարլար: Պու եազըն Ատրպէյճանըն Մակու գաւառընտաքէ Ս. Թազէոս վանքընն վանահայրը Ղազարեան Վարդապետ նազլ էլլէմիւշ քի Վան Քիւրտլէրի Սը. Կարապետ վանքընն կիւմիւշ խաչարընը, սկիհլէրի, չուրջարլարը վէ Թազլարը Մօկուլա կէթիրիպ Աճէմ խանլարընա սաթմըշ տըրլար:

Վասպուրականըն էթրաֆ քէօյլէրինէ կէլինտիքտէ Արծիշ, Ալջաւաղ, Ախլաթ, Դատաւան, Կարճկան, Կարկաժ, Մկոս, Շատախ, Նորդուղ Խօշար վէ Աղբակ օվա քէօյլէրինտէ Քիւրտլէր սաքին տիրլէր: Եօզարը Արճակ, Սարայ, Ոստան, Հայոց Զոր տա Ատրպէյճանտան կէլմէ Աճէմլէր վէ Մասիսին էթէյինտէն Քիւրտլէր սաքին տիրլէր վէ չիֆթճիլիք էտիյօրլար:

Ոստան, Խօշար, Պաշգալէ, Արճէշ, Ալճաւաղ, Բերկրի վէ Ճանիկ Թարաֆը պիր միւթէսարըրֆըլը տըր վէ պաշըճա Քիւրտլէր սաքին տիր:

Վան վիլայէթի Թիւրքիա իշիւն չիմտի ասքէրի պիր գըլմէթի հաիզ տէյիլ տիր, վէ ասքէր եօգ տըր: Նէ հիւքիւմէթ, նէ էհալի օրանըն թէրազըսը վէ իմարը իշիւն հիշ պիր ճէհտ

եափտըզլարը եօգ տըր: 1915տէ Վան մէսէլէսինի մէյտանա կէթիրէն վալի Ճէվտէթ չիմտի Դօնեատա տըր քի պիր կէօղիւ քէօր օլմուշ ալըշ վէրիշ իլէ մէշհուր տըր: Քիւրտ Հիւսէյին փաշա 7 սէնէ Անապուրտա սիւրիւնտիւքտէն սօնրա Վանըն զարպընտա Ալճէվազա կէլմիւտիր հիսապսըզ սէրվէթի, չօգ աթլըլարը վար: Պու Թարաֆ Քիւրտլէրի Քիւրտ իսեանընա գարըմատըլար: Վանըն մէշհուր խաֆիյէսի Ակեհա հիքի կէօղիւ քէօր օլտու, փէրուշան հալտէ տիր: Կէշմիշտէ Հայլարա օ գատար Փաիտէլի օլան Մօկուլա Քիւրտ Մէյթուլլահ պէյ 1922տէ էօլմիւշ տիր: Վանլը մէշհուր ճանի Պահրի Մահմուտ Պրուսատա քէնտի քէնտինի էօլտիւրտիւ:

Իմտի վագթըլլա մէսքիւն, չէն, մամուր, Վասպուրական չիմտի խարապա վէ պէօյիւք պիր մէշգարիսթան տըր: Պինլէրճէ քէօյլէր թէմէլինտէն եղըլմըշ, միւնպիթ արազլէր չէօլէ վէ չայըր չիմէնլիքլէր գուրու թօփրաղա Թահվիլ օլունմուշ տըր: Նէրէտէ աղաճ վար իսէ հալա քէսիյօրլար: Քիւրտլէր պիր գաչ ալ կէլիպ կիտէրլէր: Սանաաթ վէ Թիճարէթտէն պիլիսպէր էհալի տաիմա Հայլարըն կիթմէսինէ էսէֆ էտիյօրլար: Սիյասիյուն «Հայաստանը Հայսը» կէօրմէք իսթէտիլէր, կէլիպ կէօրսիւնլէր քի Հայաստան Հայսըղ օլուր ամմա խարապա օլուր:

ՅԱՌԱՋ

ԼՕԶԱՆ ԱՀՏՆԱՄԷՍԻ ՎԷ ԱՄԷՐԻԳԱ

Նիւ Եօրք Թայմզ զագէթասընա Տօգթօր Փօսթ Թարաֆընտան եազըլմըշ մէքթուպըն իճմալը տըր:

«Թայմզըն տիւնքի նուսխէսինտէ Էօզան ահտնամէսինին Ամէրիգա սինաթօսը Թարաֆընտան Թաստըզը լէհինտէ պիր պէնտ եազըլմըշ իտի: Պու կիւնքի նուսխէտէ իսէ Թիւրքլէր Թարաֆընտան Մուսուլ Թարաֆընտա իճրա օլունան վահէթլէրին ռափօրը նէշր օլունտու: Ամէրիգա էֆքեարը ամմէսի ահտնամէսին Թաստըզը ճիհէթինէ օ գատար թէմայիլ էթմիւշ տիր քի արթըզ պու պապտէ սիւքիւթ ճաիզ տէյիլ տիր: Սիյասիյունըմըզտան չօզլար վար տըր քի Թիւրքիա ճիւմհիւրիյէթի ազալլիյէթ օլան Քրիսթիանլարը մահվ էլլէտիլինի վէ

Հոռոտուտյարքնտան տըշարը աթմասընը միւտաֆաա ի նէֆս մէսէլէսի տէյու թէլազզը էտէրլէր: «Եմտի թիւքիա եէք ճինս էհալիտէն իպարէթ գալմըշ օլարազ կէշմիշէ եիւզ շէվիրմիշ վէ միւսթազպէլ տօղրու, միւնէվլէր, մէտէնի վէ ասրի պիր ճիւմհիւրթիշթ օլմազ իւզըն իլէրիլէյօր» տէյօրլար:

1. Թիւրքիա մէզգնէպի նօգթա ի նազարըն-տան պազըլըրսա եէքճինս տիւր, զիրա Թիւրքիա էնալիսի պաշլըճա միւսլիման տըր, Փազաթ պուռնլարտա տա օրթօտօքս միւսլիմանտան պաշլալարադ թա տինսիզ վէ տէօնմէ թազըմը արասընտա պէօյիւք թէՖրիգաթլար վար տըր: Պաշա ճինս վէ միլլէթ օլարադ տախի Քիւրտլէր, Զէրէզլէր, Ալշարլար, Ղազլար վէ պիւր գաչ եիւզ պին տէ Քրիսթիան վէ եէհուտիլէր վար տըր: Թիւրքիանըն էն ազը եիւզտէ 15ի Թիւրք տէյիլ վէ պու սէնէ 12 վիլայէթտէն իա տարէ ի էօրֆիյէ իլան էտիպ՝ Միւսլիման Քիւրտ թէպաալարընըն իսեանընը պաստըրմազ իչիւն գանլը մուհարէպէյէ կիրիշտի: Թիւրքլէրին Մուսուլ մէսէլէսինէ պու գատար իարար էթմէսինին սէպէպի պիւր կիւն օ թարաֆտան Քիւրտլէրէ իսթիգլալիէյէթ վէրիմէսի գօրգուսու տըր:

2. Իստորիա օլունուլյօր քի Քրիսթիանլարըն մէմլէքէթտէն չըզարըլմասը Թիւրքիայա մալիյէճէ Ֆէտաբեարլըղը մուճիպ օլտու: Պոռ ճիւհէթ մէմլէքէթին իզթիսատի նօզթաի նազարընտան սահիհ տիւր. լաքին օ էմրի իճրա էտէն մէմուրլար, ասքէրլէր վէ էհալի Ֆէտաբեարլըզ էթմէտի. իլլա, զազանտը, Քրիսթիանլարըն միւլըլէրինի, պանգասաքի նադտլարընը վէ էմվալինի զապթ էտիպ քէնտի վաթանտաշլարը հիսապընա գէնկինլէնտիլէր:

3. Թիւրքիստա տինին հիւքիւմէթտէն այ-
րըլմասը պու սէօզիւն ումուլմէն անլաշըլտըղը
մանաւա վէ օ մազսէտ իշիւն իճրա օլունմատը :
Հիւքիւմէթ պու եօլ իլէ տինի տախի ղէնճիրլէ-
յիպ իսլամ խօճալարըն արասընտաքի մուխա-
լիֆէրին տիլլէրինի զապլթ էյլէտի վէ էֆքեար
հիւրրիյէթինէ մանի օլմազ իշիւն եափտը :
Ղարպտա անլաշըլտըղը կիպի վիճտան հիւրրի-
յէթի օրատա թէէսիս էտիլմէտի :

4. Ախրի պիր պէրաէթ նօթթաւ Կալինտէ
 զիբր օլունուօր քի «Թիւրքիա Թիւրքէրին
 տիր» վէ Րումլար, Հալլար իսէ Էճնէպիլէր
 տիրլէր: Լաքին ունութմամալ տրր քի Թիւրք-

էյէր Թիւրքիա իլէ տօսթլուզ վէ Թիճարէթ ահտնամէսի իմզալամայաճազ սայգօլօնիգիլ պիր տազիգէ վար իսէ օ տա շիմտի տիր: Եվ-րօփանըն նէ հափաճաղը փէք ճալիպ ի տիգզաթ տըր, իհթիմալէն օնլար տախի Լօզան ահտնամէսսինի Թէպտիլէ սայ էտէճէքլէր: Արդուլու տըր քի էվրօփա միւթթէհիտէն շարգ մէսէլէսինի Թէմամէն հալլ էյլէսինլէր, միւսթազիլ պիր էրմէնիսթան Թէշքիլ էյլէսինլէր քի տիւնեայա տաղըմըզ վէ փէրուշան օլան էօքսիւզ վէ մուհաճիրլէր օրայա Թօիլանըպ եաշայա պիլսինլէր: 1860տա էվրօփա տէօլլէթլէրի իթթիհատ իլէ իշլէտիլէր վէ Մուլսթար օլան Լիպանանտա Գրիսթիան վէ Տիւրզիլէր 60 սէնէ բէֆահ իլէ եաշատըլար, Թա քի հարպ կէլիպ օ իմթիյազ լաղվ օլունտու վէ էհալի տիլէնճիլիյէ վէ աճ-յրգտան Թէյէֆ օյմաղա հիւքմ օլունտուլար:

Լօզանն անստանալէսինի թասստըզ էթմէք վազ
թը տէյիլ տիր : Ամէրդեա եարաւմ էթմէլի տիր
քի օ տահնամէ իլէ եափըլան հագգաըզըզըլար
գալտըրըլսըն վէ շարգտա ատալէթ վէ ինսանի-
յէթ հիւքմէ էթսին , մաղտուըլարըն հագգը թա-
նըլսըն , օ գէման անլէրէ էլ ուզատապիլիրիզ :

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Էվրոփատա Սէյլ. — 1925 սէնէսի էվրոփատա պէօյիւք պիր սէյլ աֆէթի իլէ խիթամա էրտի: Բուժանիա, Մաճարիսթան, Ֆրանսա, Զէխօսլովազիատա ճէնուպի ըիւզկեար էսիպ Պէլճիգա, Իսվիչէրա, Ալամանիա, Ավսթրիա, պուզ վէ գարլարը պիրտէն էրիթմէսիլէ տէհչէթլի սէյլէր մէյտանա կէլտի վէ փէք չօք էվէր խարապ օլտուղու կիպի ինսան ճէսէտլէրինի սէյլէր կէօթիւրտիւ: Մաճարիսթանտա 300 պին տէօնիւմ արազի սու ալթընտա տըր: Իսվիչէրա, Պավէրա վէ Ալէխուսուս Բուժանիատա խարապիյէթ փէք Ֆէնա տըր: Թրանսիլվանիատա Փապրիգա վէ էվլէրտէն չօք խարապ օլան վար: Պէլճիգա Թարաֆլարընտա Մէօզ, Մօզէլ, Բէնէ նէհրէրի ճօշմուշ տըր վէ էթրաֆը պասմըշ տըր: Ֆրանսատա Սէն, Մարն, Էզն վէ Օիզ նէհրէրի Թաշմազտա տըրլար: Իսվիչէրա, Պավէրա վէ Ավսթրիանըն չօք Թարաֆընա սէյլ հիւճմ էթմէքտէ տիր: Հէր Թարաֆտա սուտան կէօթիւրիւմէքտէ օլան էվլէրտէն գաչան վէ փէրուչանլար վար տըր: Պազը սուտան կէօթիւրիւմէքտէ օլան էվլէրին տամընտա ինսանլար կէօրիւմիւշ տիր: Էն տէհչէթլիսի Մաճարիսթան վէ Բուժանիա Թարաֆլարը տըր: Բուժանիատա էօլէնլէրին սայըսը 300 զանն օլունուլօր: Ինկիլթէրրատա տախի Ծնունդ սօվուղընտան սօնրա տէրէճէ Եիւքսէլմիշ վէ հէր Թարաֆա սէյլէր հիւճմ էթմիշ տիր: Բէնօ նէհրի Էէր Էէր 30 մէթրօ Եիւքսէլմիշ տիր:

Ինկիլթէրրա. — Մր. Պօլտուին Լօնտրա Թիւրք սէֆիրինէ էյէր Թիւրքիա Լօզան գարարընը գապուլ էտէրսէ Ինկիլթէրրա մալիյէճէ պիր չօք Թավիգաթ Եափաճաղընը սէօյլէմիշ տիր: Իսմէթ փաշա պէյանաթընտա «Շիմտիլիք Թէվֆիգ Բիւշտի Պէյին կէլէճէյինի պէքլէյօրըզ», տէմիշ տիր: Ինկիլիզ զազէթալարընըն զաննընա կէօրէ Թիւրքլէր սիլաշա սարըլմայաճազ անճազ Իզմիլը վազաասընտա օլտուղու կիպի պէքլէյէճէքլէր տիր: Թիւրքիա իլէ Բուսիա Իթթիֆազը Լօզարնօ Իթթիֆազընա պիր ճէվապ հալինտէ Թէլազգը օլունուլօր: Բուսիա Բափօլլօ ահտնամէսի իլէ էվլէլա Ալամանէալը Թուլթմազ Իսթէտի Իտի: Օ էլտէն կիթտիյի կիպի Թիւրքիայա սարըլտը վէ Թիւրքիա տա-

խի Մուսուլ մէսէլէսինտէ մէյուս օլուպ Բուսիայա էլ ուզաթմազտա տըր:

Ֆրանսատա Պրիան գապինէսինին մալիյէ փլանը հալա գապուլ օլունմամըշ տըր: Գապինէտէ սաղ վէ սօլ ճէնահ պիր պիրինէ մուխալիֆ տիր: Սօլ ճէնահ, Եանի րատիգալ վէ սօսիալիսթլէր հիւքիւմէթի տիւշիւրիւպ պիր գապինէ Թէշքիլ էթմէք փլանընը տիւշիւնիւլօրլար Իտի, Լաքին օնլար տախի Իթթիֆազ էտէմէտիլէր: Պիր Թարաֆտան տա Ֆրանսատա մալիյէ պուհրանը տէվամ էտիլօր վէ պազը զազէթալարըն ազգընտա տիգթաթօրըզ սէօղի կէզիլօր: Հաթթա Գլէմանսօնըն Իսմի տախի Իլէրի սիւրիւլիլօր: Ֆրանսատա պու գատար գուվլէթսիզ վէ ահէնկսիզ հիւքիւմէթ օլտուգճա վէ փարլամէնթօտա պու գատար Ֆըրգալարըն չօգլուղու իշլէրէ մանի օլտուգճա չիմտի գուվլէթլի պիր էլին չըզըպ Իթթիլա վէ Սիփանիատա օլտուղու կիպի տիգթաթօր օլմասը գօլայ տըր: Ֆազաթ Պրիան գարար էթմիշ տիր քի էյէր գապինէտէքի սօլ ճէնահ, Եանի րատիգալ վէ սօսիալիսթ ազալար Տուճէրկին մալիյէ փլանընը գապուլ էթմէք Իսէ Իսթիֆա էթտիրիպ սատէճէ սաղ ճէնահտան Իպարէթ ազալար իլէ հիւքիւմէթի Թէշքիլ էտիպ Իշի իլէրի կէօթիւրէճէք: Պու տա պիր նէվ գուվլէթ տիր: Գապինէնին մուխալիֆ ազալարը պունու կէօրէէք էնճամ Իթթիֆազ էյլէտիլէր վէ Պրիան զալիպ օլարազ «Լօզարնօ րուհունը գապինէյէ կիրտիլտիք» տէյու Իթթիլար էյլէտի: Մալիյէ նազըրընը փլանը վէրկիլէրտէ սըզըլըզ, մասրաֆտա Իգօնօմի, Իխրաճաթա, պօրսայա, Թիւթիւնէ Փաղա վէրկի գօյմազ, չէօյլէքի 8800 միլիօն Փրանգ աչըլը գափաթմազ Իշիւն 3000 միլիօն վէրկիլի արթըրմազ, 1000 միլիօն Թիւթիւնտէն 100 միլիօն պօրսատան, 600 միլիօն Իխրաճաթտան, 300 միլիօն վէրկի Թօփլամազտա զիյատէ սըզը տալրանարազ, Տուճէրկի փլանը աչըլը գափատըպ Ֆրանգը սաղլամ պիր էսաս Իւզէրինէ գօյապիլէճէք տիր: — Մարօզ մուհարէպէսի իշիւն հիւքիւմէթ մէճլիստէն 440 միլիօն Փրանգ տահա թախ սիսաթ ալմըշ տըր: Պու միւնասիպէթլէ Մ. Պրիան տէմիշ տիր քի Ապտիւլ Քէրիմ իլէ սուլճարթլարընը գօնուչմայաճազ, պու՝ մուհարէպէյի տահա զիյատէ ուզալտըր: Ֆրանսա Բիթլէրին իլէ հիւքիւմիւնտէ գայ էթտիլէրի Էէրլէրի կէրի ալմըշ վէ զալիպ տիր: Անճազ գապի-

լէկէր իլէ գօնուշմաղա հազըր տըր: Ապտիւլ Գէ-
րիմ թարաֆընտան կէլէն Ինկիլիզ գապիթըն
Գէննինկի գապուլ էտէմէզ իտիմ: Սուլս Սփա-
նիայա տախի ախտ պիր մէսէլէ տիր»: Գէպիթըն
Գէննինկէ Ֆրանսատան չըգմասը պիլտի-
րիմիշ տիր:— Վիսպատէն իւզէրինտէն Ֆրան-
սըզ պայրաղը էնտիրիլիպ, Ինկիլիզ պայրաղը
չէքիլմիշ տիր: Պուրասը քէօփրիւ պաշը տըր
քի 1918տէն պէրրու Ֆրանսըզ իշղալը ալթընտա
իտի: Էվլէլա պիր Ֆրանսըզ թապուրը վէ սիւ-
վարի ալայը կէլմիշ, սօնրա Ինկիլիզ ասքէրլէրի
եէթիշմիշ, գօմանտանլար սէլամէլաշպ ասքէր
սէլամա տուրուր վէ Մարսէյէզ չալընըր իքէն
Ֆրանսըզ պայրաղը էնմիշ, ագապիթէն Ինկիլիզ
մարշը չալընըպ Ինկիլիզ պայրաղը սարայ իւզէ
րինէ չէքիլմիշ տիր:— Շամ էհալիսի թարաֆըն
տան սէչիլմիշ 18 մուրախիսալար Մ. Ժիւլիւ-
նէլէ աթիտէքի շարթլարը թագտիմ էթմիշլէր
տիր:— 1. Աֆլը ումումի: 2. Էհալիսին հաքի-
միշթի իւզէրինէ միւէսսէս գանուլն ը էսասի:
3. Ֆրանսա հիմայէսինին պէրրագ թայինի վէ
թահտիտի: 4. Լիպաննան իլհագ օլունմուլ պա-
ղը եէրլէրին Սիւրիայա իտէսի: 5. Մուվագ-
գաթ միլլի պիր հիւքիւմէթ թէշքիլի: Մ. Ժիւ-
վիւնէլ չէօյլէ ճէվապ վէրմիշ տիր: «Էհալիսին
թէրքի սիւլահ էթմէսի վէ խուսուլմէթին թաթի-
լի աֆլտան էվլէլ օլմալը տըր»: Թարապուլուսա
եաղըն պիր ատատա սիւրկիւն օլան պաղը էշ-
րաֆ աֆլ օլունմուլ տըր: Մ. Ժիւլիւնէլ իսթէ-
յօր քի սէրկէրտէլէր մուհաքէմէ էտիլսին: Սիւ-
րիա Գօմիսէրի Մ. տը Ժիւլիւնէլ 15 կիւնէ գա-
տար թէսիմ օլան ասըլարա վէ սէրկէրտէլէրէ
աֆլըզ վէրիլէնէլինի վատ էյլէմիշ տիր:
Յունվար Ցտէ Մուվագգաթ Սիւրիա հիւքիւմէ-
թի թէշքիլի իշիւն ինթիսապ եափըլաճագ տըր:
Սուէյտայա կէլմիշ օլան Տիւրքի մուրախիսա-
լարը սուլս շարթլարը իշիւն ույուշամամըլար
տըր, իքի խուսուստա կիւճիւք վար տըր: 1.
Լիպաննան պիրլէշտիրիլմիշ օլան պիր գըսմըն
կէրի Սիւրիայա վէրիլմէսի, 2. Աֆլը ումումի
մէսէլէսի:

Իթալիա մաթպուլաթը Լօգարնօ ըուհընա
գարշը չէտիտ պէնտլէր եաղըյօրլար վէ էհալի-
յի պու կիպի սուլս ու սէլամէթ սէօզլէրի իլէ
ույուշմագտան սաղընտըրըյօրլար: Իմփէրօ
նամ Ֆաշիսթ զաղէթա եաղըյօր: «Հարպտան էվ
վէլ Լահէ սուլս գօնֆէրանսընտա օլտուղու կի-
պի էհալիսին տամարլարընա սուլս գէհիրի վէր

մէքտէն սաղընմալը իղ: Թէճրիւպէ կէօսթէր-
միշ տիր քի կէնճ հայաթ գուվլէթի զիյատէ
վէ չօղալըպ սըզլաշմըլ օլան միլլէթլէրի գօն-
ֆէրանսլար իլէ թէվէսսիւ էթմէքտէն մէն էթ-
մէք միւմքինսիղ տիր: Հուտուտլարտան տաշ-
մագտա օլան էհալի սէյլիսի պիր թագըմ սէօզ-
լէր իլէ գապթ էթմէք միւմքինսիղ տիր վէ օ է-
հալիյէ միւհլիք տիր:» Թէվէր զաղէթալ տա-
խի եաղըյօր: «Ֆրանսա Լօգարնօ ահտնամէսի-
նի գապուլ էթտի իսէ արթըզ Փուէնգարէ փօ-
լիթիգասընը իլէրի կէօթիւրէմէզ օլտու վէ մու
վագգաթ պիր թէշմինսթ իլէ եարալարընը
թէտալի էթմէյէ վէ պիւտճէսինի տիւզէլթմէյէ
գարար էթտի: Այամանիա քէզա պիր վագթ սիւ
քիւն վէ ըահաթա միւհլիսա իտի: Պունլարըն
ճիւմլէսի էվրօփայը պիրաղ ույուլթմագ իշիւն
յուլն վէ տէսիսէ տիրլէր:» Մուսօլիսի Միլանա
կիտէր իքէն Րափօլլօտա թաթիլ էթմէքտէ օլան
Չէմպըրլէյն իլէ կէօրիւշմիւշ տիր: Պունա չօզ
էհէմիլլէթ վէրիլլիօր: Հէր նէ գատար կիլլի
տէ թուլթուլսա շարգ մէսէլէսի օլտուղու աւ-
լաշըլըյօր: Ինկիլիթէրա շարգա չօզ մուհլիմ-
մաթ կէօթիւրիւպ թէտարիք կէօրմէքտէ տիր:
Մուսօլիսինին Իթալիայը պիր իմփէրաթօրլըզ
էտիպ էսքի Րօմա իմփէրաթօրլուղու եէրինէ
գաթ էթմէք իլանը՝ Ֆրանսատա զաղէթալարա
էփէյի գիլ ու գալ սէպէպի օլմուշ տըր: Պաղը-
լարը պու տախիլի պիր մէսէլէ օլմալըպ խարի-
ճէ ախտ օլտուղունու. պաղըլարը Ֆրանսանըն
ճէնուպլարընտա չօզ Իթալիան եէրլէշտիլինի,
պաղըլար Ագտէնիզ հաքիմիլլէթի մէսէլէսի օլ-
տուղունու, Թունուստա վէ սաիր թարաֆլար-
տա Իթալիա մուհաճիւրլէրինին չօղալտըղընը
գիքը էտիյօրլար: Էգօ տը Փարիզ ուղու պահա-
լար էտիպ, եաղըն պիր գաշ սէնէ իշիւնտէ շարգ
մէսէլէլէրինին եէնի պիր չէքլտէ աշըլաճաղընը
Ինկիլիզլէր իլէ Իթալիա արասընտա Մուսուլ
մէսէլէսի իշիւն պիր անլայըլ օլտուղունու վէ
Մուսօլիսինին Իթալիա հիւքիւմէթ մէսէլէսինէ
պիր շարէ տիւշիւնտիւլիւնիւ իմա էտիյօր:

Րուս ասքէրլէրի Աֆղանիսթանըն Տարիէթ
գարագօլունու գապթ էյլէմիշլէր տիր: Պու հա-
րաքէթ Րուսլարըն Հինտիսթանա տօղըու էմէ-
լինին պիր թէշպպիւսիւ սայըլըյօր վէ Լօնտրա-
տա էփէյի պիր էնտիշէյի մուճիպ օլմուշ տըր:
Էվլէլտէն պէրրու Րուսիանըն Հինտիսթանա օ-
լան էմէլի մալիւմ տիր: 1907տէ պիր իթիլաֆ
իլէ պու հարաքէթ թաթիլ էտիլմիշ իտի: Շիմ-

տի Պօլէմիդէր աշնի սիյասէթի թագիպ էտի-
յօրլար: Աֆղան գօմանտան էօլտիւրիւմիւն վէ
էթրաֆը իքի նէհր արասընտա ատա կիպի պիր
եէրի զապթ էթմիշ տիր:

Ալամանիա Միլլի փարթինին ըէիսի Լու-
տէնտօրֆ պիր պէնտ նէշը էտիպ Ալամանիայը
ձէմիյէթ ի Ագվամա կիրտիյինտէ թէսլիհաթը-
նըն հուտուտ ալթընա ալընաճաղընտան սա-
գընտըրըյօր: Հինտէնպուրկ ճէվապէն պէօյլէ
պիր գօրգու օլմատըղընը վէ Ալամանիա ճէմի-
յէթին ազասը օլտուգտան սօնրա ումում մէճ-
լիսին գարարը իլէ պէօյլէ պիր շէյ օլապիլի իֆ
տիյինի վէ Ալամանիա գուվլէթինին թահտիտ
օլմայաճաղընը պէյան էթմիշ տիր: Ալամանիա-
տա քէօփէք վէրկիսի սէնէվի 7 տօլարտան 18
տօլարա չըգարըմըն օլտուգտանտան էհալի եիւզ
լէրճէ քէօփէքլէրինի էօլտիւրիւյօրլար:

Եռնանիսթանտա պէյն էլ միլէլ մուհաճիր
գօմօսիօնը 1922տէն պէրրու զարպի թրաքիա-
տա 2745 էվ եափտըմըն, 75 միլիօն տրաիմի
մասրաֆ իլէ: Շիմտի Իսլամ էվլէրինտէ օթու-
րան Րումլարա թագսիմ օլունաճագ տըր: Պուն
տան մատա 81 միլիօն տրաիմի գըյմէթինտէ
1500 էվ տահա եափմըլլար:— Ծէնէրալ Փան-
կալու Յունվ. 4տէ Եռնանիսթանըն ճիւմհու-
րիյէթ գանունը էսասիսինին լաղվ էտիլտիյի-
նի պէյանլէ մէմլէքէթ իչիւն քէնտի քէնտիսինի
Տիգթաթօր իլան էյլէմիշ տիր: Միւմաիլէյհ
մէմլէքէթին՝ ճիւմհուրիյէթ վէ փարլամէնթօ
եիւզիւնտէն կէրէք տաիլիլ վէ կէրէքսէ խա-
րիճի հայաթընտա պէօյիւք զայաթա տիւշար
օլտուգտանը իտտիա էտէրէք Տիգթաթօրլըգ ի-
տարէսինին Եռնանիսթան իչիւն պիր պէնէքէթ
օլաճաղընը վատ էթմիշ տիր: Օրտու ձէն. Փան
կալուսըն թարաֆընտա պուլունույօր:

Թիւրքիստան թարտ օլունմուշ 150 թիւք-
լէր Փարիզտէ պիր զապէթա չըգարմագ իչիւն
պիր մաթպաա արայօրլար իմիշ:— Սթանպու-
տան եազըլըյօր քի, թիւրք Ամէրիգա ահտնա-
մէսի պու սէնէ Ամէրիգա գօնկրէսինտէ սըրայա
գօնուլմամըն տըր:— Մէրսինտէ Հիւսէյին
Գուտսի իսմինտէ պիրի պաշ աչըզ կէզտիյի ի-
չիւն իսթիգլալ մահքէմէսինէ եօլլանըմըն տըր:
Էվգաֆ միւսթէշարը Շէվգի պէյ տաիլի կէճէ-
լէյին փօլիս միւտիրիյէթինէ չաղըմըն վէ է-
վինտէն էվրագ տաիլի կէթիւրիւմիւշ տիր:
Սթանպուտա 28 քիշի չափգա մէսէլէսի իչիւն
հապս օլունմուշ, տէօրտիւ իսթիգլալ մահքէ-

մէսինէ եօլլանըմըն տըր:— Էնկիւրիւտէն թէ-
լէկրաֆլա պիլտիրիլիյօր քի Րէֆիգ պէյ թիւր-
քիատա թիւրքճէտէն պաշգա պիր լիսան սէօյ-
լէնմէմէսի իչիւն պիր գանուն թագտիմ էթմիշ:
— Ղարպի թրաքիատա Իսլամլարա մաիսուս օ-
լան էվլէրէ Րում մուհաճիրլէր իսքեան էթտի-
րիւմիշ իտի. օնլար թաիլիյէ էտիլիպ թիւրք-
լէրէ վէրիլիյօր: Եռնան հիւքիւմէթի Ղարպի
թրաքիատա թիւրք արաղիլէրինի սաթուն ալը-
յօր, շիմտիյէ գատար 100,000 տէնիւմ ալմըն
տըր:— Էնգարէ Միլլէթ Մէճլիսի 4 քիշինին ի-
տամ հիւքմիւնիւ թաստըգ էթմիշ տիր:— Թիւրք
լէրին նիքեահը իմամլար հուգուրընտա տէյիլ
մէմուրլար հուգուրընտա օլաճագ իմիշ: Պօշա-
մագ նիգամիյէ մահքէմէսի գարարը իլէ օլա-
ճագ. պիրտէն գիյատէ գարը ալմագ եասագ օ-
լաճագ իմիշ:— Էնգարէ մէպուսլարը շիմտի
այտա 300 լիւրա (175 տօլար) ալըյօրլար, պու-
նու իքի գաթլամագ իսթէյօրլար, լաքին Քէմալ
փաշա րաղի օլմայօր իմիշ:— Գասթէմօնիտէն
կէլէն թէլէկրաֆա կէօրէ գայտը հալաթ ըէիս
օլմաղա տաիլի րաղի տէյիլ տիր:— Թիւրքիա-
տա չափգա մէսէլէսի ատէթա մուխալիֆլէր ի-
լէ հիւքիւմէթ արասընտա պիր հարպ շէքլինի
ալմըն տըր: Նուրէտտին փաշա Իզմիրէ կիրիպ
եազան վէ օրատաքի վուգուաթը իճրա էտէն
գօմանտան տըր: Իզմիրտէ Ալի Քէմալը խաին
տէյու կէօղիւ էօնիւնտէ գաթլ էթտիրէն քէն-
տիսի տիր. շիմտի քէնտինէ խաին նազարը իլէ
պաղըլըյօր:— Էրզըրումտա 4 քիշի չափգա մէ-
սէլէսի իչիւն ասըմըն. պիր գաշ քիշի 10ար,
Յէր սէնէ գալէպէնտ լիյէ հիւքմ օլունմուշ տըր-
լար:— Մարաշ վազաասընը ձիւմհիւրիյէթ զա-
գէթասը շէօյլէ նազլ էտիյօր: Ուրբաթ նամա-
գընտան սօնրա պիր թագըմ ատէմլէր «Իսլամ-
լըգ էտէն կիրթի, Լա Իլահա իլլալահ» պաղը-
րարագ հիւքիւմէթէ տօղրու եէօրիւմիւշլէր,
ճէպլէրինտէն սարըզլարը, Փէսլէրի չըգարըպ
պաշլարընտա գօյմուշլար վէ Իսլամիյէթէ աիտ
թահրիք էտիճի սէօղլէր սէօյլէմիշլէր: Սօֆթա-
լար, խօճալար թօփլանմըն, պուսլարա էհա-
լիտէն վէ Պիթլիս թարաֆընտան կէլէն Քիւրտ-
լէր գարըմըն: Ազլ օլմուշ պիր զապիթ իմամ,
միւնէզդին տաիլի վար իմիշ. ասքէր գուվլէթի
իլէ պիր գաշ սաաթտա իսեան պաստըրըմըն:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Իջմիածին եկեղեցի մէջ ի ըուհանիսի Մօսկովատան աթիտէքի շէյխերի թալէպ էտի-
յօր. — 1. Հայ եկեղեցի պիւր շախս ը մանէվի
հալինտէ թանըլսըն վէ քէնտինէ մախսուս էմ-
լաքը վէ էմվալը օլապիլսին. 2. Հիշ տէյիլ քի-
լիսէ հավուլարընտա օլան պինալար իստէ օ-
լունսունքի մէմուլար սաքին օլա: 3. Ծիւմլէ
գափալը քիլիսէլէր աշըլսըն վէ իպատէթէ գար-
չը օլան նիգամսըլըլար մէն օլունսուն: Եր-
գինկեան իգարար էտիյօր քի Հայ եկեղեցի շիմտի
գանուն խարիճի պիւր հալտէ եաչայօր վէ եա-
գընտա Պօլօթէնիա կիպի պիւր գանուն եափը-
լաճազ. 2. Էյէր Էյմիածին պիւր սէնէյէ գատար
քէնտինէ պրագըլան 40 տեսիաթին արագլիլ է-
յօր իմար էթմէզ իսէ հիւքիւմէթ կէրի ալաճազ. 3.
Երգինկեան թէնպիս էտիյօր քի ըուհանիլէր
սիյասէթէ գարըճմասըլար վէ պիթարաֆ տու-
րուպ իպատէթէ պագսընլար: — Պագունըն Զա-
րիա Լաստօկա զագէթասընտա եազըլըյօր. —
«Գալգասիատա Սօվիէթ իտարէ թէէսիս օլու-
նալը պիւր Հայըն պուրնու գանամատը: Պագու-
տա, Գանձակտա վէ Թիֆլիստէ Հայլարըն մէվ-
գիլի չօզ կիւզէլ վէ ըահաթ տըր: Զար իտարէ-
սինտէ վէ սօնրատա Հայաստան Գանձակցական
իտարէսինտէ գըթալար տէվամ էտէր իտի: Ա-
տըրպէյճան հիւքիւմէթի տարիէսինտէ պիւր տէ
ագալլիյէթլէր գըմը վար տըր քի մէքթէպլէրէ
տախի նագարէթ էտէր, Ատրպէյճանտա 12 Հայ
մէքթէպլէրտէ 6000 շայիւրտ վար տըր քի Հայ-
ճա թալիմ օլունուլար: Հայ ամէլէ էվլատալ-
րը իշիւն Պագուտա վէ Գանձակտա իպթիտաի
մէքթէպլէր վար տըր: Գանձակտա Մահմէմէ-
լէր վար տըր քի Հայճա լիսան գուլլանըլըր:
Պագուտա Հայ թէաթրօ վար քի հիւքիւմէթ
16,000 ըուպլի թախսիս էթմիշ տիւր վէ մէհհուր
գերասանլար օյնարլար: Քէզա հիւքիւմէթ Հայ
Գլիւպինի տախի քէնտի մասրաֆը իլէ սագ-
լայօր: — Եունանիսթանտա Գանսթիտէ տախի
80 Փամիլեա Հայ օլուպ պիւր եկեղեցի, պիւր
մէքթէպ աշմայա գարար վէրմիշլէր տիւր: Քը-
սանթի գաղութը 180 պին տրախմի վէրմիշ վէ
Պեւիլգա կիւմիւլճիւնէ, Տէմօթիգա վէ Տէտէ
Աղաճտան տախի 34,000 տրախմի թօփլանմը
տըր: — Նիյր Իսթ Րիլիֆ Եունանիսթան ոըրլա-
րընտան 500իւնի սալը վէրէճէք իմիշ, պունլա-
րըն պիւր գըմը Գըպըրսա Մեղգոնեան ոըրանո-

ցընա կիտէճէք տիւր: — Պըն. Մուշեղ Սեւրեան
Մեղգոնեան իտարէսինտէն չըգարըլտըլը իշիւն
40,000 լիւրա տալա էտիյօր տէյու եազըլօր պա-
զը Մըսըր զագէթալարը: — Պու հաֆթա գար-
ֆընտա Վեր. Համարճում Աշճեան աիլէսի իլէ
Նիւ Եօրգա վասըլ օլաճազ տըր: Միւմաիլէյ
Լօս Անկէլէստէքի Թըքալիսուլարըն Մասիս քի-
լիսասընա վաղ մագամընտա կէլմէքտէ տիւր:
Միւմաիլէյ Պէյրութը թէրք էթմէգտէն էվլէլ
Պէյրութտաքի Աւետ. Քիլիսէ պիւր գիյաֆէթ
վէրիպ, քէնտինին մուհաճիլլէր արասընտա
կէօրտիլիւ գիգըյմէթ իշլէր իշիւն պէյան ը
թէշէքքիւր իլէ էլվէտա էյլէմիշլէր տիւր: —
Յունվ. 3է միւսապըֆ Կիրակիտէ Նիւ Եօրգըն
Հայ Աւետ. Քիլիսէսինին սէնէվի ըափօրթը գը-
րաաթ էտիլտի: Մէգըլըր քիլիսէնին պու կիւն
405 ազասը պուլունուպ պու ճէմաաթըն 1925տէ
քիլիսէ մէսարիֆինէ վէ սաիւր ըուհանի մագ-
սէտլէրէ վէրտիլի իանէ \$19,000ի միւթէճալըզ
օլմուշ տըր: Նիշէ ճիհէթլէրտէ տախի քիլիսէ
էյի Փաալիյէթ կէօսթէրմիշ տիւր: — Եագընտա
Շամտա վուգու պուլան հատիսաթ էսնասըն-
տա Տօզ. Եսայի Փօլատեանըն տախի իանէսի
վէ օֆիսի թալան էտիլմիշ օլուպ հէր շէյիլի
գայ էյլէմիշ տիւր: Շամտա Փրօ. վաղը Վեր.
Ն. Սարեան միւմաիլէյսին ազըրպա վէ տօսթ-
լարընտան Տօզթօրա նագտէն եա սաիւր թարիգ-
լէ մուալէնէթ էթմէք իսթէյէնլէրին մուալէ-
նէթինի թալէպ էտիյօր: Իմիտ էտէր իզ անըն
պու թալէպինէ իճապէթ էտէնլէր պուլունաճազ
տըր: — Սեւանիք թարաֆընտաքի մուհաճիւր-
լէրտէն էրմէնիսթանա կիթմէք իւզըլէ պիւր գա-
ֆիլէ շահա հազըրլանմագտա իմիշ: — Մր.
Յովսէփի Էթմէքճեանտան (16817 Իւզլիտ Էվընիւ,
Գլվիլէնտ, Օհայօ) Շամտա պուլունան պիւրա-
տէրի չօգտան խապէր ալմամըշ տըր: Մալիւ-
մաթ ալմագ իսթէր: — Պունէոս Այրէստէ Եիւք-
րիւ Տէյիւրմէնճեան քէնտի հօրաքոյրըն օղու
Մարաշը Վարդիվար Սապընճեանըն նէրէտէ
օլտուղունը պիլմէք իսթէր: — Ծարապլուստան
պիլգէ եազըլօրլար: — Ծարապլուս վէ Ծարա-
պլուստան 35 քիլօմէթր ուզագտա օլան Արապ
Փունարտա կիւզէլ թիճարէթ օլույօր իտի վէ
սայքի պիւթիւն թիճարէթ էրմէնիլէրին էլին-
տէ իտի: Ծարապլուս հուտուտա 1 քիլօմէթր
տիւր: Արապ Փունար իսէ 50 մէթրօ եօզ տըր:
5-6 կիւնտէն պէրու Թիւրքլէր տէհշէթլի սիւ-
րէթտէ չէթէ եազըլօրլար: Պունուն սէպէպի ի-

սէ Ինկլիզ վէ Ֆրանսըզ հիւքիւմէթլէրինն պիր
գաթի անլայըշա կէլմէլէրի օլմուշ տըր: Արապ
Փունարտա պուլունան 150 դատար էրմէնի տիւ
քեանճըլար գօրգու իշինտէ տիրէր: Պուրայա
պաղը շախար հիւքիւմէթտէն եարտըմ իսթէ-
մէյէ կէլմիշլէր: Տօղրուսը Ֆրանսըզլար անլէրէ
չօգ թէվէճճիւհ կէօսթէրիյօրլար: Ձաթէն պուն
լարըն պիզէ վէրտիյի ճէսարէթ, իւմիտ օլմա-
սա իտի շիմտիյէ պուրատա քիմսէ գալմազ ի-
տի: Մա մաֆիհ կիտէն Փամիլեալար տախի էք-
սիք տէյիլ տիր: Լաքին նէրէյէ կիտէճէլէր վէ
գաշ Փամիլեա կիտէպիլի: Շանսըմզա կիւ-
վէնմէքտէն պաշգա պիր շէյ էլիմիզտէն կէլ-
մէզ»:

ՄԱՐԱՇԼԸ ՎԱԹԱՆՏԱՇԼԱՐԱ

Մարաշ Հայրենակցական Միութիւնլարը
Թրօյ, Պոսթոն վէ Նիւ Եօրքտա 1916տա թէչէք-
քիւլ էտիպ միւսթագիլէն իշլէմիշլէր տիր: Մէն-
զիլ ի մագսուտլարը պիւա Փարգ Մարաշը էր-
մէնիլէրէ մատտի վէ մանէվի սուրէթտէ մու-
ալէնէթ էթմէք օլմուշ տըր:

Քէմալը մէսէրրէթլէ իլան էտէրիզ քի պու
Հայրենակցականլար կէչէնտէ Թրօյտա թէճէմ-
միւ էտէն պատգամաւորական ժողովտա իթ-
թիհատըն, զարուրի օլտըղընը թէէքիտ էտիպ,
մէրքէզի պիր գօմիթէ թէչքիլ վէ շիմտիյէ գա-
տար միւսթագիլէն իշլէյէն Հայրենակցական-
լարըն թէվէհտինէ գարար վէրմիշլէր տիր: Շու
հալտէ Մարաշ Հայրենակցական Միութիւնը 5
մասնաճիւղլէր իլէ իֆա ի խըզմէթէ պաշլամըշ
տըր:

Իմտի սէվկիւլիւ Լուսաւորչական, Գաթո-
լիկ վէ Բողոքական վաթանտաշլար, Մարաշ-
տա իքէն պիւթիւն Կիլիկիայա նիւմունէ ի իմ-
թիսալ օլմազ իւզրէ մէքթէպլէրինիզի պիր միւ-
լի միւլէսսէսէտէ թէվէհտ էտիպ էֆքեարը
հիւրըրիյէնիզի իսպաթ էթտիյինիզ կիպի միւ-
թատը պուլունտուղընըզ ագատամտութիւնը
չու Ամէրիգատա տախի իրաէ էտինիզ:

Պուլունտըղընըզ եէրլէրտէ մասնաճիւղլէր
թէչքիլ էտին, պունըն միւմքիւնիւ եօզսա հա-
զըրտա օլան մասնաճիւղլէրին պիրինէ պիրլէ-
շինիզ:

Վաթանտաշլար, սէվկիւլիւլէրիմիզ Եու-
նանիսթան, Սիւրիա վէ սաիր եէրլէտէ գարու-
րէթ վէ սէֆալէթ էմվաճընա եէմ օլույօրլար:

Շու պապտէ սիւքիւնէթ ճինայէթ տիր, չու
հալը փէրիչանիյէ տօղրու գայտսըզլըզ տէնա-
էթ տիր:

Ձարուրէթին՝ քէնտի ճէհիմի փէնշլէրի ի-
շինտէ եիւզլէրճէ էրմէնի չօճուզլարընը մահվ
էթտիյինի սէյր էտէլիմ մի: Միւսաատէ էտէ-
լիմ մի քի պարիտ գըշ քէնտի սօվուզ նէֆէսիյ-
լէ իւմիտ վէ հայաթըն սօն զիյալարընը տա
տօնտուրսըն:

Իմտի սէվկիւլիւլէր մէյտանը Փաալիյէթ
սիզին տիր: Ձամիլէրիմիզի ատի էօղիւրլէր վէ
պօշ պէհանէլէր իլէ թէսքինէ չալըշմայալըմ:

Մարաշ Հայրենակցական Միութիւնընըն
Կեդր. Վարչութիւնը Թարաֆընտան
Ատեմադպիր Ատեմապետ
ՂԵՒՈՆԴ ԶՕՐՊԱՃԵԱՆ Գ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

ՐԱՏԵՒԻՄԱ

Բահնիւմանըն սէնէվի ապօնէ պէտէլի պէշ
տօլար (\$5.00) տըր:

Սիւրիատա վէ Եունանիսթանտա պուլու-
նան մուհաճիլէրտէն պու սէնէ ապօնէ եաղը-
լանլար իշիւն Բահնիւմանըն սէնէվի ապօնէ պէ-
տէլի իւշ տօլար (\$3.00) տըր:

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ.—

Հայաթ Պէրէֆէ՞ք մի, Պէլա՞ մը
Եէհուտիլէր վէ Յիսուս
ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—
Րուհանի Միւքալէալար
Եէնի Գարալարըմըզ
Տիւշէն Եափրազլար ՓՐՕՖ. Լ.ԼԵԻՈՆԵԱՆ
ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Իսթիլաֆլար ՏՕԳ. ՆԱԳԱՇԵԱՆ
ՏԷմիք ՓՐՕՖ. Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

Միութիւնէվվի.—

Վան (Բ)
Լօզան Ահմամալէսի
ՄԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—
ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—